

ala yekîtî

Sayı (Hejmar) : 9

Nisan 1989

Fiyatı (Bîha) : 3 DM.

BAĞIMSIZ BİRLEŞİK DEMOKRATİK KÜRDİSTAN VE SOSYALİZM İÇİN

SÖMÜRGEÇİ SADDAM REJİMİNİN YENİ VAHŞETİ

* Irak Devleti 120 Bin nüfuslu Qala Dize şehrini bütünüyle boşaltma caniliği içinde!

* Alâ Yekîtî'nin bölgeden, bölgedeki Kürdistan'lı Parti ve örgütlerin temsilcilerinden aldığı bilgilere göre Güney Irak'a kamplara gönderilmek istenen nüfusun sayısı 300 bin dolayında!

* Bugüne kadar 4000 köy boşaltıldı!

* Avrupa haber ajansları da Qala Dize olayı üzerinde durdular.

* Dünya Kürdistan'da olan bu vahşet karşısında KÖR, SAĞIR, DİLSİZ!

* Oysa Kimyasal ve Bakteriyel silahların Kürdistan halkının toplu imhası için uygulamaya konulmasıyla insanlığa karşı işlenen suç karşısında sessiz kalmanın kendisi suçtur ve insan olmayla bağdaşmaz!

* Saddam faşisti varolan sessizlikten cesaret alarak eşi ve benzeri görülmeyecek nitelikte katliamlar, vahşetler düzenliyor.

yükseltip, Kürdistan halkını destekleyin! İnsanlık suçu işlemeye devam eden Saddam faşizminin yargılanmasını sağlayın!

Irak devletiyle olan bütün ekonomik, politik, diplomatik ilişkilerin koparılması ve çağdaş dünya ilişkilerinin dışına atılıp tecrit edilmesi için mücadele edin! Kürdistan halkının katliamı için kimyasal ve bakteriyel silahların üretiminde ve bu nedenle Kürdistan'da sivil halkın katliamında Saddam'ı destekleyen emperyalist tekelleri teşhir edin ve yargılanmasını sağlayın!

KAMUOYUNA

Irak Kürdistan halkı tarihin en zor dönemlerinden geçmektedir.

Sivil halka karşı sürekli kimyasal silahları kullanarak 5000'den fazla köyü yerle bir eden (Halepçe Katliamı-5000 ölü ve o kadar da yaralı) Irak rejimi, halkımıza karşı soykırım politikasının yeni bir safhasına girişmiş bulunmaktadır.

İÇİNDEKİLER

26 Mart Seçimleri ve Sonuçları	s.3
Newroz Düşmana Duyulan Kindir	s.9
8 Mart'ın Devrimci Gelengini	
Yaşatalım	s.14
Güney Kürdistan'daki Mücadelenin	
Dünü ve Bugünü	s.20
Jön Türkler ve Kürdistan	s.18
Tevgêra Şorîşa Şex Seidê Pîran	s.22
Ermeni Katliamı Üzerine	s.24
Halepçe Gowendi	s.26
Newroz Kutlandı, Halepçe Katliamı	
Lanetlendi!	s.27
1 Mayıs Yaklaşıyor	s.28

Qala Dize, Güney Kürdistan'da İran'la Irak devletlerinin emperyalizmin desteği sonucu Kürdistan'ı parçalayarak oluşturdukları sun'i sınıra yakın şirin bir şehrimiz. Uzun yıllar Kürdistan'daki Ulusal Direnişe önemli katkılarda bulunmuş. Büyük direnişler yaratmış bir şehrimiz. 70'li ve 80'li yıllarda da peşmerge hareketi için çok önemli cephe gerisi rolünü oynamıştır.

Halepçe Katliamı ve Temmuz-Ağustos'88 büyük göçünden sonra partizan savaşı şeklinde savaşı devam ettiren Güney Kürdistan'daki Ulusal Cepheye bağlı yurtsever parti ve örgütler, Ulusal Direnişi yeni biçimlerde devam ettirirken keza Qala Dize bir çok Kürdistan şehri gibi bu önemini korudu. Peşmerge-

lerin yeni biçimde yürüttükleri kahrmanca savaş ve saldırı karşısında kendisinin sorununu engellemiyen Saddam faşizmi, bir halkı toptan imha etme gibi barbar emellerini hayata uygulamaya çalışıyor.

Aşağıda konuyla ilgili Güney Kürdistan'lı parti ve örgütlerin oluşturduğu Kürdistan Cephesi'nin Kamuoyuna ve uluslararası kuruluşlara yönelik çağrısını ve Kürdistan Proletarya Hareketi KAWA'nın elimize ulaşan konuyla ilgili bir bildirisini aynen yayınlıyoruz.

Alâ Yekîtî olarak bir kez daha dünya devrim ve demokrasi güçleri başta olmak üzere bütün insanlığa sesleniyoruz:

Saddam sömürgeci faşizmi ve onu destekleyenler karşısında sessiz kalmayın! Güçlü direniş ve protesto

Irak rejimi, QALA-DIZA (Qe-la dize) (120.000 Nüfuslu) ve çevresinde ikamet eden halka, Güney Irak'a sürgün edilecekleri yolunda tehditte bulunmuştu.

4 Nisan 1989'da Irak yetkilileri genel bir sayım yapmak için bir kampanya başlatmış bulunmaktadı. Bazı mahalle sakinleri emirlere karşı gelerek soru fişlerini doldurmayı reddederler.

Bu mahalleler; 6 Nisan'da yerle bir edildiler.

Uluslararası büyük mercilerin sessizliği, Irak rejimine Kürt halkı üzerindeki soykırım politikasını sürdürme cesaretini vermektedir.

SESSİZLİK SUÇ ORTAKLIĞIDIR

İnsan hakları, özgürlük ve yaşama hakkı adına çağırıyoruz: "Çok geç olmadan harekete geçin!"

İnsan hakları, özgürlük ve yaşama hakkı adına çağırıyoruz: "Çok geç olmadan harekete geçin ve elinizdeki tüm araçları Irak rejimine karşı kullanarak, Kürt halkının soykırımını hedefleyen politikasından ve mecburi iskan politikasından vazgeçirin!"

IRAK KÜRDİSTAN CEPHESİ

KAMUOYUNA

Kürdistan halkı yeni bir katliamla karşı karşıyadır. Sömürgeci Baas yönetimi Kürt halkına karşı, jenosid savaşını en üst boyutlarda sürdürmektedir. Faşist Saddam Rejimi, 16 Mart 1988'de HALEPÇE jenosidiyle birlikte başlattığı, İran-İrak arasında imzalanan ateşkes antlaşmasının hemen ardından, Badinan bölgesine karşı havadan ve karadan kimyasal silahların eşliğinde tarihte eşine az rastlanır, hatta Nazi katliamlarını bile gölgeleyecek boyutlarda yürütülen, Kürt sorununu sömürgeci yöntemlerle "çözme" savaşını, onbinlerce ölüye, binlerce yaralıya ve yüzbinlerce Kürdistanlının sömürgeci vahşetten kaçarak, Kürdistan halkının can düşmanları olan Türk ve İran sömürgecilerine sığınmalarına neden oldu. Faşist Baas yönetimi kana doymak bilmiyor. Kendine göre "çıbanbaşı" olarak seçtiği ve tarih sahnesinden silmek istediği "Kürt

unsuru"na karşı her türlü yöntemi uygulayarak, 24 Nisan 1915'lerde Türk devletinin, Ermeni halkına karşı yapmış olduğu soykırımı yeniden yaşatmak istiyor.

Daha dün; Kürdistan GUERNICA sı olan HALEPÇE'de katlettiği, onbinlerin kanı kurumadan Kemalist sömürgecilerin Kuzey-Kürdistan'da uyguladığı "Mecburi İskan Kanunu"nu çıkararak "Kürdistan'ı Kürtsüzleştirme" politikasını hayata geçirmiş bulunmaktadır. Daha önceleri Irak yöneticileri, çeşitli vesilelerle Kürt sorununu bir sonuca götürmek istediklerini açıklamışlardı. Faşist Baas yönetimi 29 Mart'ta çıkardığı bir genelge ile 25 Nisan'a kadar 120.000 nüfuslu QALA DIZA ve çevre bölgenin boşaltılıp, Irak'ın Güney bölgesi olan Arap çöllerine yerleştirmeyi zorunlu kılıyordu. 4 Nisan'da, Irak yönetimi sivil halka zorla soru fişleri imzalatmak isteyince, 6 Nisan'da QALA DIZA'nın bir çok mahallesinde güçlü bir direnişle karşılaştı. Direnişe geçen mahalleleri buldozerlerle yerle bir eden faşist Baas yönetimine karşı, halkın büyük tepki göstermesin neden oldu.

Bu zorunlu göç yasası sadece Kürdistan'da mücadele eden faşist Irak devletinin muhalifi olan güçlerin değil, Irak devletiyle bütünleşmiş hain işbirlikçi güçleri de kapsıyordu. 1938'deki Dersim hareketinin lideri olan Alê Şêr'i öldüren hain Rayber'in ihanetinin bedeli olarak aldığı "ödül"den nasibini almayan işbirlikçiler Bağdat'a giderek Irak yöneticileriyle görüşme talepleri dahi reddedildi.

QALA DIZE TEHLİKEDEDİR!

20. yüzyıl sonuna yaklaştığımız bir dönemde, dünya kamuoyunun gözleri önünde bir halkın soykırımı gerçekleşmektedir. Irak devleti bu gücü ve cesareti nereden bulmaktadır? Evet bu güçlü yıllardan beri Irak devletine her türlü ekonomik, askeri ve siyasal desteği sunan HALEPÇE katliamında kullanılan kimyasal silahları veren Alman emperyalizminden ve diğer batılı emperyalistlerden, kimyasal silahların üretimine teknisyenleriyle iştirak eden, MIG savaş uçakları dahil olmak üzere her türlü askeri desteği sunan, Sovyet Sosyal-Emperyalizminden,

kan ve gözyaşı yağdıran ve HALEPÇE jenosidinde kullanılan MİRAGE savaş uçaklarının sahibi olan Fransız emperyalizminden ve çeşitli Arap "sol" güçleri dahil bulunmak üzere tüm Ortadoğu gericiliğinden almaktadır. DEVRİMCİLER DEMOKRATLAR YURTSEVERLER

Faşist Irak sömürgecilerinin Güney Kürdistan'da giriştiği soykırım politikasının bir devamı olan bu zorunlu göç yasasına dahil edilenleri, 1983'lerde zorla yerlerinden alınan 8.000 Barzanlı'nın akibeti bekliyor. Baas cellatlarının elinden çilekeş, savunmasız, fedakar Kürdistanlıları yalnız bırakmayalım!

Yüzbinlerce Kürdistanlının geleceği dünya kamuoyunun Irak devletine karşı tepkisine bağlıdır. Jenosidle karşı karşıya bulunan yüzbinlerin yükselen çığlıklarına ses ver, tüm olanaklarını seferber ederek Irak yönetiminin bu çağ dışı projesini hayata geçirmesine müsaade etme. Faşist Irak devletinin Kürdistan'daki katliamlarını ve zorunlu göç projesini protesto gösterisine katıl, sessiz kalma!

SÖMÜRGEÇİ VAHŞETE HAYIR! SÜRGÜNLERE HAYIR! KAHROLSUN SÖMÜRGEÇİLİK, EMPERYALİZM ve SOSYAL EMPERYALİZM YAŞASIN BAĞIMSIZ, BİRLEŞİK, DEMOKRATİK ve SOSYALİST KÜRDİSTAN!

KAWA

DÜZELTME

Geçen sayıda yayımlanan "BİR YENİLGİNİN ANATOMİSİ" yazısının en sonundaki cümle yanlış dizilmiştir. Düzeltir, özür dileriz. Doğrusu şöyledir:

"Emperyalist ve sosyal emperyalistlerin arasındaki çelişkiler üzerine strateji inşa eden, emperyalistlerin kendi aralarındaki suni çelişkilerinin taktiksel bir uzantısı durumu na gelerek gerçek anlamda bir ulusal kurtuluş mücadelesinin verilemeyeceği Afganistan gerçeği bize çok net bir şekilde göstermektedir. Gerçek bağımsızlıkçı, anti-emperyalist bir yapı oluşturarak, ancak bu kaostan çıkılabilir."

26 MART SEÇİMLERİ VE SONUÇLARI

Aylar önce başlayan seçim kampanyaları ve tartışmaları sonuçların açıklanması ile birlikte ayrı bir havaya girmeye başladı. Aylar önce Türkiye ve Kürdistan kamuoyunda tartışılan seçim ve sorunları, 12 Eylül faşist cuntası resmi temsilcisi Özal ve ANAP'ın aldığı yenilgiyle bugün daha değişik boyutlarda tartışılıyor. Hükümet değişikliği gündeme getiren bu seçim, bir mahalli seçim olması itibarıyla da bir dizi başka meseleyi de tartışma gündemine soktu. Türkiye ve Kürdistan halklarının faşist cunta ve cuntacılar karşı "vurduğu şamar"dan bahsediliyor; cuntaya karşı halklarımızın açığa çıkan tepkisi tartışılıyor. İşkence ve katliamlarıyla, Kürdistan halkı karşısındaki akıl almaz sömürgeci barbarlığıyla bütün dünyanın kin ve nefretini kazanan Evren ve Özal çetesine, halklarımız tüm baskı ve teröre, sahtekarlıklara rağmen "hayır" tepkisini gösterdi. Bu sonuç elbette halklarımıza işkence, katliam ve terörle dolu 9 yıl yaşatan faşist sömürgeci cunta ve takipçilerine vurulan bir darbeydi. Bu karanlık yılların güç koşulları altında halklarımız ve önder devrimci güçleri destansı direnişler yarattılar. Faşist cuntanın barbar yüzünü, çağdışı kokuşmuşluğunu teşhir ettiler. Dünyada demokrasi ve sosyalizm güçlerinin binbir emekle, devrimler sayesinde yarattığı ileri mevzilerle bezenmiş çağdaş dünyamız içinde cuntanın lanetli bir kara leke, çağdışı kara bir güç olduğunu bütün insanlığa sergilediler. Halklarımızın cuntaya ve cuntacılar hayır diyen son sesi de; bu süreci güçlendirdi ve pekiştirdi. Bu sonuç sömürgeci egemen sınıflar saflarında ilerde daha büyük krizlere yolaçacaktır. Gelecekteki siyasal mücadelenin çehresine de önemli oranda etkisinin olacağını şimdiden belirtmek fazla iyimserliğe yorumlanamaz. Ancak biraz sonra da irdeleneceğimiz gibi gelecekteki siyasal mücadelenin çehresi esas olarak başka alanlarda belirlenecektir.

Seçimler alanında değil. Türkiye ve Kürdistan'daki siyasal mücadelenin çehresi kuşkusuz bir dizi etken, olay tarafından etkilenecektir, ancak belirleyici olarak devrim ve karşı-devrim güçleri arasındaki savaş kalacaktır.

Şimdiye kadar söylenen sorunun sadece bir yönü. Olayın politik yorumuna soyunanlar, sadece cuntaya karşı yükselen ses yönüne değil, diğer yönlerine de uzanmak zorundadırlar. Seçimlerde çekişen partiler egemen sınıf partileriydiler. Sermaye partileri emekçi sınıfların gelişen hoşnutsuzluğunu kendi potalarına çekmeye çalıştılar. Seçime katılan partiler işçi sınıfına, halklara düşman partilerdi. Kürdistan üzerinde sömürgeci boyunduruğun devamından birbirleriyle yarışan partilerdi. Bu anlamıyla Türkiye ve Kürdistan halklarının çıkarına bir değişme olmadı. Hükümet değişikliği gerçekleşse de durum bundan farklı olmayacaktır. SHP'sinden DYP'sine kadar bütün partiler yıllardır denenmiş halk düşmanı partilerdir. ANAP'la aralarındaki ayrılıklar teferruata ilişkindir. Türkiye ve Kürdistan halklarının yakın tarihi bu noktada hiçbir kuşkuya yer vermeyecek şekilde söylediklerimizi belgeler niteliktedir. Bu nedenle hangi niyetle yapılırsa yapılsın seçim sonuçları hakkında bu yönlü iyimserlik yaymak, burjuva-sömürgeci partiler hakkında hayaller yaymak direkt olarak halklarımızın kurtuluş davasına zarar ve ihanettir. Hangi açıdan sorunu irdelersek irdelleyelim, sömürgeci Türk devletinin seçim platformu, parlamentosu ve onun sermaye partileri hakkında çok cılız da olsa hayaller beslemek kurtuluş davasına zarar ve ihanettir. Bu noktada Türkiye'de bugün revizyonist güçler başta olmak üzere, bir dizi reformist gücü, bu ihanetin içinde görüyoruz. Bugün halklarımızın devrimci direniş mücadelesi çizgisi belirginleşirken, bu güçler, seçimler, parlamento ve sermaye partileri hakkında yaydıkları

hayallerle devrimci kurtuluş yolunu karartmaya çalışmaktadırlar. Halklarımızı kendi siyasi platformlarından kopararak, Türk devletinin kapitalist-sömürgeci platformuna çekmekte; onun izni doğrultusunda çizilen sınırlar çerçevesinde sermaye partileri gibi siyaset cambazlığı yapmaya çalışmaktadırlar. Türk devletinin çizdiği sınırlar dahilinde sosyalistlik yapmak, onun kabul gördüğü oranda solculuk ve demokrasi yapmak ve bu anlamda Kürdistan ve Türkiye halklarının çıkarlarına sırtını dönmek proletaryanın sosyalistliği asla olamaz, ona ihanettir. Böyle bir solculuk ve sosyalistliğe tarihte dendiği üzere sermaye sosyalistliği, özgülde de Türk Devleti'nin Sosyalistliği denir. Kürdistan'a ilişkin olarak da böylelerine sömürgeci sosyalistler denir. Bütün bu çerçevede dönen sosyalizm adına işlenen sahtekarlığı, Türk Devleti'nin seçim sahtekarlığı siyasetini teşhirle birlikte teşhir etmek ve ona karşı mücadele etmek zorunlu devrimci görevdir. Bütün bu sorunların netliğe kavuşması için seçimler sorunundaki genel devrimci tavrı açıklamak zorunluluğu söz konusudur.

Seçimlerle Kürdistan halkının bağlantısı nedir? Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde seçimlerin rolü nedir? Katılım gerekli midir? Yoksa boykot mu doğru tavidir? Bunların dışında takınılacak başka davranış biçimi var mıdır? Bütün bu sorulara daha önceki yıllarda muhakkak ki cevaplar verildi, yazıldı, çizildi. Ancak Ala Yekîti çerçevesinde çok kısa ve öz olarak sorunu bir kez daha ele almaktan yarar var. Bu seçimler de zira bu konuda bir vesile teşkil etmektedir.

Dünya devrimler tarihinde en çok örneklenen deneyimler Rusya'ya aittir. Lenin'den ciltlerin boyutuna varan tecrübeler aktarmak mümkün. Rusya'da Bolşeviklerin seçim siyasetinin özünü Lenin daha sonra devrim yıllarında özetlemiştir. Öz olarak

seçimler ve burjuva parlamentosunun devrim mücadelesinde kullanılabilceğini bir burjuva kurumu dağıtılmadığı müddetçe devrimcilerce kullanılması gerektiğini belirtir. Soruna sadece bu belirleme sınırları içinde yaklaşıldığı sürece büyük hatalara düşülecektir. Çünkü sorun sadece bir kaç cümlele kavranacak düzeyde değildir ve olamaz. Özet olan bir şeyin ve bir kaç cümleli sınırlı ifade gücü vardır. Bu anlamıyla tecrübeyi bir bütün olarak ve diyalektik süzgeçten geçirerek kavramak gerekli. Aynı Lenin Bolşeviklerin, komünistlerin seçimlere kendi program ve prensipleriyle katıldığını belirtir. Hiç bir zaman, hiç bir dönem bu program ve prensiplerden vazgeçerek, ya da bir kısmını rafa kaldırarak seçimlere katılımını olmadığı ve olmaması gerektiğini vurgular. Dolayısıyla seçimler ve parlamentoda yararlanma sorununda kalıpcı davranış büyük zararlara yol açacaktır. Sorunu devrim için mücadele yolu üzerinde kullanılacak ama her şart ve koşul altında mutlaka başvurulması gereken değil, (bu anlamıyla devrimin çıkarları uğruna) kullanılacak mücadele alanı, aracı olarak görmek gerekmektedir. Tam da bu noktada revizyonist akımlar (özellikle Moskova modern revizyonizmi) soruna böyle yaklaşmaz; seçimler ve parlamentonun önemini abartarak, onu putlar düzeyine yükseltir ve bu alandaki mücadeleyi esas amaç edinir. Parlamentonun fethini devrim olarak nitelendirir. Parlamento üzerinden sosyalizme gidişi mümkün görmeye kalmaz, onu tanımladığı için baş mücadele, tek mücadele alanı alır. Modern revizyonizmin bu yönü iyice bilinen bir nokta. Gorbacov bu işi iyice yozlaştırıp doruğa ulaştırdığı, bu anlamıyla “devrim”, “sınıf mücadelesi” kelimelerini literatürden sildiği için, kapitalizmle işbirliğini her alanda hedef edindiği için: Kendi uzantısı TKP revizyonistlerini de faşist Evren ve Özal çetesiyle anlaşmaya yolladı. Burjuva partileriyle işbirliğine yolladı. Onlar da oldukça ruhsuz, kişisiz ilişkileri gereği bir çırpıda efendilerine uyarak bugün Türkiye’de “demokrasiye dönüş”, “parlamento”, “burjuva partileriyle ittifak” ve bu sorun-

larda ihanete varan hayaller yaymaktadır. Sadece onlar değil, Türkiye ve Kürdistan’da hedefi devrim olmayan tüm reformist-revizyonist güçler bir iki kırıntı için, seçimler sahtekarlık ve aldatmacasını allayıp pullayarak zararlı hayaller yaymakta, devrim davasına büyük ihanete varabilecek zararlı hayaller yaymaktadır.

Bugün sosyalizm adına Türkiye ve Kürdistan’da da devrimin bütün sorunlarında olduğu gibi seçimler sorununda da devrimci eğilim ile revizyonist-reformist eğilim çatışmaktadır. Birincisi, seçimler ve parlamenter mücadeleyi amaç edinmez, onu devrimin zafere ulaşmasında sadece bir araç olarak kullanır. İkinci eğilim, ise hangi maske altında olursa olsun, ve amaç olarak görmediklerini zaman zaman belirtse de, sonuçta teori ve pratiğiyle seçimler ve parlamenter mücadeleyi araç değil amaç edinmekte, onu ulaştırmakta, ve tanımlamaktadır. Böylelikle bu eğilimin devrim diye bir sorunu kalmamaktadır. Bu iki eğilimin sağında-solunda duran farklı siyasi yönelimler mevcuttur. Onların ayrıntılı incelemesine girmek konumuza fazla yarar getirmeyecektir. Ancak şu gerçeğin altını çizerek belirtmek gerekir: Seçimlere yaklaşımı devrimci olanlar; soruna devrimin çıkarları ve zaferi açısından yaklaşım gösteren ihtilalci-militan çizgiye sahipken; reformist-revizyonist eğilim devrimci mücadelenin her alanında sınıf işbirliğini temsil eden, devrimin çıkarlarını bir kenara bırakıp ezilenleri egemen sınıfların boyunduruğunun dışına götüremeyen bir çizgiyi temsil etmektedir.

Bu ayrıcı özelliği vurguladıktan sonra seçimler ve parlamenter mücadele alanındaki komünist ve devrimci-ihtilalci siyasetin özünü vurgulayarak Kürdistan somutuna gelelim. Komünist siyaset prensip olarak seçimlerin ve parlamenter mücadelenin devrim mücadelesinden kullanılmasına karşı değildir. Hatta devrimi, emekçilerin mücadelesini ileriye götürme konumuna sahipse, böyle bir araç kullanmak zorunluluk teşkil eder. Modern revizyonizmin bu sorunda M-L siyasi çözümlemeye, tam aykırı biçimde yarattığı tahrifat

ve yozlaşmalar, burjuvazi ile sınıf işbirliğini idealleştiren iğdiş revizyonist reformizmine rağmen sorun böyledir. Ancak bu kullanma, devrim için araç edinmek nasıl olmalıdır? Her parlamentoya mutlaka girmek mi bu yapılmalı? Ya da her gerici, faşist parlamentoya girmek için her gün yeni renge bürünen bukalemun gibi sürekli ortama göre renk mi değiştirmek gerekir? Ya da M-L siyasetin temel prensiplerinden bir ikisini kenara bırakarak diğer ilkelerini savunarak bu alanda mücadeleye atılmak, yani seçimlere katılmak mümkün müdür? Bu sorunlara doğru cevap aranmazsa Türkiye’de sorun kavranamaz. Türkiye’de sosyalistlik ve demokratlık için de aynı şey geçerlidir.

Sorun Türkiye ve Kürdistan’da halkların gerçek kurtuluş programıyla ortaya çıkmak ve bu amaç doğrultusunda mücadeleye atılmak ve kitleleri eğitmek, kitleleri savaşa çekmek sorunudur. Türkiye’de sosyalizm ve devrimci demokrasi programı, Kürdistan’da Ulusal Kurtuluş ve devrimci demokrasi programı, halklarımızın gerçek kurtuluşunu temsil etmektedir. Bu programların zaferi halkların silahlı mücadelesini esas alan ve yığınların devrimci gücü üzerinde yükselecek devrim ve devrimlerle gerçekleşecektir. Bu çetin ve karmaşık bir devrim sürecini gerektirir. Bu süreçte seçimler ve parlamenter mücadele çok tali ve cılız bir araç rolü oynayacaktır. Devrimlerimizin hedefini karartmaksızın, kurtuluşçu platformunu sulandırmaksızın, kitlelerde reformist hayallerin doğmasına yol açmaksızın devrimci siyasi hareket bu araçları halklarımızın çıkarları doğrultusunda kullanabilir. Ancak bu araç kullanma sadece devrim güçlerinin iradesi ve isteğine bağlı bir olay değildir. Karşı devrim bu araç kullanmada, bu alanda mücadeleyi yükseltmede halklarımıza, devrim güçlerine saldırıya geçecektir. Bu aşamadan sonra gelişen duruma göre devrimci taktikler geliştirilecektir.

Sürecin tamda bu alanında seçimlere devrimcilerin ve sosyalistlerin katılımının diğer önemli amacı gündeme gelmektedir. Egemen sınıflar parlamentoyu ve seçimleri, halklara şirinleştirerek kurtuluş yo-

lu olarak sunmaktadırlar. Halkların kendi temsilcilerini seçebileceklerini kendi çıkar ve siyasetlerini pratiğe aktarabilecekleri yalanını propaganda etmektedirler. Bu yalan ve riyâkârlığın teşhiri için bu alan kullanılabilir. Halkların gerçek çıkarlarının bu alnda da (seçimler ve parlamento) pratiğe aktarılmasını bir kenara bırakalım, dile getirilmesine nasıl azgınca saldırdıklarını ortaya dökmek ve teşhir etmek gerekir. Emekçi yığınların bizzat kendilerinin kendi sorunlarını çözmek için harekete geçmelerinin yolunu göstermek, bilince çıkarmak, bu temelde devrimci eylemin içine çekmek için bu alan kullanılabilir. Genel olarak ifade edilirse burjuva devlet makinesinin baskı ve terör sistemi, ezme ve sömürü rejimi bütün çirkefliliğiyle teşhir edilir. Bu hem içeriden, hem de dışarıdan yapılır. Bu anlamıyla bu alanın kullanılmasıyla ya da kullanılmamasıyla da bu teşhir faaliyeti olacaktır. Seçimlere katılımı da katılım olmaksızın da bu faaliyet en doğru bir şekilde yerine getirilecektir. Elbette devrimci siyasi çizgiye uygun hareket şartıyla bu alanın kullanılmasının da belli avantaj ve özgüllükleri olacaktır. Bu sorunun genel biçimiyle konuluşudur.

Kürdistan'da durum nedir? Onyıllardır Türkiye, Kuzey-Batı Kürdistan düzleminde seçimler olayıyla karşı karşıya bulunmaktayız. Olayın tarihi gelişimini bu tarihi gelişim içinde Kürdistan sorunuyla, Kürdistan ulusal hareketiyle bağlantısını bir tarafa bırakıp genel şekillenmeye göz atarsak karşımıza şu tablo çıkacaktır. Kürdistan halkının çıkarları ayrı bir yerde durmaktadır, Türk devleti seçimler alanı da dahil, tüm politikasıyla ayrı yerde ve ona tezat konumda bulunmaktadır. Kürdistan halkının çıkarları Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin zaferinden geçer. İşçi sınıfı önderliğinde tüm emekçi sınıfların, ezilenlerin iktidarının gerçekleştiği Bağımsız Kürdistan'dan geçer. Sömürge bir ülkenin halkının çıkarları sömürgecilğe, emperyalizme ve milli hainlere karşı gerçekleştirilecek Ulusal Kurtuluş Devriminin zaferinden geçer. Dolayısıyla Kürdistan halkı için

düşünülecek her siyasi eylem bu Ulusal Kurtuluş Devrimi'ne hizmet etmelidir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Devrimi'nin programını kendisine temel almalıdır. Türk Devleti ise herşeyiyle ve hayvani bir barbarlıkla bu halkın çıkarlarına, bu halkın kurtuluşuna düşmandır. Dünyada örneği görülmeyen bir sömürgeci barbarlıkla Kürdistan'ın üzerine saldırmaktadır. Kürt ve Kürdistan kelimelerini tarihten silme gibi şeytani bir hedef ve program dahi önüne koymuştur. Kürt ulusu ve Kürdistan ülkesi gerçeğini yok etmeyi hedeflemektedir. Bunun olanaksızlığını gördükçe, Kürdistan'da en küçük bir direnişi gördükçe çağdaş dünyadaki hiç bir kuralı tanımaksızın barbarca saldırılara girişmektedir. Türk devletinin seçim platformu da bu çağdışı sömürgecilğe hizmet amacıyla oluşturulmuştur. Anayasasından, seçimler yasasına; milli marşından milletvekili andına, hatta çocuklara içtirilen antlara! kadar Türk Devleti'nin her köşesine, her hücrelerine Devletin bölünmezliği bütünlüğüne duyulan titizlik ve de korku konulmuştur. Neden? Açıktır ki, Kürdistan Bağımsızlık Hareketi'nin her ileriye atılışını engellemek, Kürdistan'daki çağdışı sömürgeci boyunduruğu idame ettirmektir. Bunun için seçimlerde ne yapılır, hangi politika güdülmür. Türk devletinin bütünlüğü ve bölünmezliği temel alınır. Kürdistan sömürgeci boyunduruğun en iyi şekilde nasıl yürütülmesi gerektiği üzerine nutuklar atılır. Bu politikanın Kürdistan halkıyla hiç bir ilgisi yoktur. Bütünüyle ona yabancıdır. Onun sorunlarına yabancıdır. Bütün bunlardan daha ağır Kürdistan halkına düşmandır. Kürdistan halkının yokedilmesine yöneliktir. Kürdistan Halkının Ulusal Kurtuluşçu çıkarlarına düşman onunla taban tabana zıttır. Böyle bir platforma Kürdistanlı Ulusal Kurtuluşçuların devrimcilerin katılması mümkün müdür. elbette mümkün değildir. Bu anlamıyla Kürdistan'da genelinde seçimlere katılım diye bir sorun olmamalıdır. Türk Devleti kendi platformu dışında, Kürdistan'lı bir platforma en ufak bir müsamahayı göstermemektedir. Kürdistan halkının çıkarları doğrultusunda, Ulusal

Kurtuluş Devrimi platformuyla ortaya çıkmak Türk Devletiyle silahlı mücadele, ayaklanma dahil şiddetli çatışmaları gündeme getirmektedir. Sömürgeciliğin sınırları dahilinde, Türk devletinin platformu dahilinde ortaya çıkmak ise Kürdistan halkının çıkarlarına değil, nihayetinde Türk Devletinin işine yarayacaktır. O takdirde, siyaset adı altında Kürdistan halkına Türklük, Türk Devleti; sömürgecilik; Misak-ı Milli sınırlarının bütünlüğü götürülecektir ki; bütün bunlar Kürdistan halkının düşmanlığıdır. Her ne iyi niyet altında yürütülürse yürütülsün; Misak-ı Milli sınırlarını parçalamayan, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini halkımızın gerçek çıkarlarının tek temsilcisi değerlendirmeyen ve buradan Kürdistan'ın bağımsızlığına ulaşmayan her siyaset esasında Kürdistan halkının çıkarlarına hizmet etmeyecek, sömürgeciliğin ömrünün uzatılmasına hizmet edecektir. Eğer bu söylenenler bazılarında "aşırı" görünüyorsa; bu, bu insanların kafalarıyla hala sömürgeci baskı, eğitim, asimilasyon sınırının dışına çıkamadıklarından ileri geliyor. Sömürge ülkedeki sömürgeci eğitim, Türkiye'deki şöven eğitim beyin ve düşüncelerine zincir vurduğundan hala bazılarında öyle gelebilir, ama asla gerçekleri yansıtmıyordur. Bir dönemler, Bağımsız, Birleşik, Demokratik Kürdistan sloganına da böyle bakılıyordu. Üstelik sadece Türkiye'de değil; ya da sadece Türkiye solu açısından değil; bizim Kürdistanlılar arasında bile çok "aşırı" bulunmuştu. KAWA bu şiarı her Kürdistan'lı Ulusal Kurtuluşçunun, her komünistin temel şiarlarından bir tanesi olarak ortaya attığında, öcü olarak görülmüş ondan kaçınılmıştı. Bu istisnasız KAWA dışındaki tüm siyasi hareketler için geçerlidir. Ama bugün görüyoruz ki, bu slogan maddileşti, bu slogan temel alınmaksızın Kürdistan'da halkın gerçek çıkarları savunulamaz. Gerçek devrimcilik bu slogan temel alınarak ancak yapılmaktadır. Bu nedenle tüm herkes bugün bu sloganı sarılmaktadır. 10-15 yıl önce ama durum farklıydı. Seçimler alanında durum böyledir. Kürdistan'da da Ulusal Kurtuluş ve Bağımsızlık programıyla yürütülen

siyaset sadece Kürdistan halkına ve Kürdistan devrimcilerine aittir. Bunun aksi aldatmacadır. Kürdistan halkının çıkarlarına denk düşmemektedir. Bu seçimler alanında da böyledir. Kürdistan'lı komünistler, Kürdistan Ulusal Kurtuluşçular bu anlayış ışığında Türk Devletine ve onun sömürgeciliğinin idamesinde ince bir rol oynayan seçimler aldatmacasına bu anlayışla yaklaşırlar. Bu temel perspektif sorunun özüdür. Sorunun geri kalan yönü Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişim boyutuna, kitlelerle mücadele arasındaki yakınlık ve uzaklığa, kitlelerin "seçimler"le ilişkisine bağlı bir sorundur. Temel olan bu sistemi, sömürgecilik ve tüm kurumları gibi, seçimlerinde parçalanıp dağıtılması olmalıdır. Politika stratejik olarak bunu hedeflemelidir. Kürdistan'da onyıllardır silahlı devrimle silahlı karşı-devrim karşı karşıyadır. Silahlı Ulusal Hareket ile Silahlı sömürgeci haksız savaş karşı karşıyadırlar. Böylesi koşullarda seçimlerden fazla şeyler ummak; siyasetinin ve uğraşının temelini seçimleri oturtmak bırakılmı sosyalistlikle, Kürdistanlılıkla bağdaşmaz. Sömürge ülke devrimciliğiyle bağdaşmaz.

İşte tamda bu noktada sömürge ülke-seçimler bağlantısını anmak gerekmektedir. Türkiye'de tek siyaset-tek tahlile kara sevdalı Türk solcularımız seçimler sorununda da teklemeye devam ediyorlar. Kürdistan, Kürt kelimesinin olmadığı bir alanda "çeşitli milliyetler" adına seçim siyaseti oluşturmaktadırlar. Hatta bir dönemler, "Kürtler adına da Kürt egemen sınıfları da (Kâmrân İnan ve bunun gibi milli hainler kastediliyor) parlamentoya geliyor" şeklindeki sosyal-sömürgeci tekerlemeleri söylediklerini hatırlarsak, onların özünde ne kadar sosyal-şövenist konumda olduklarını gözlemlemiş oluruz. Bu insanlara, ya da Kürdistanla seçimler arasındaki ilişki sorununda berraklıklar taşımayan herkese, her güce sömürge ülkelerin tecrübelerine bakmalarını salık veririz. Emperyalist-kapitalist ülkelerdeki deneyimlerin aksine bu konuda sömürge ülke deneyimlerine bakmak gerekmektedir. Bir Almanya ve Merkezi Rusya'nın tecrübeleri yeri-

ne Vietnam'a, Arnavutluğa, Afrika ülkelerine bakmak gerekir. O zaman görülecektir ki, sömürge ülkelerde devrimci mücadelede seçimlerin rolü hiç denecek kadar minimal ölçülerde seyretmektedir. Bu sömürge ülkelerin siyasal-toplumsal yapısından, sömürge devriminin yapısından ileri gelmektedir. Bu nedenle Kürdistan'da seçimler sorunu irdelendiğinde şematik bir davranışla Almanya ve Rusya'da komünizmin tecrübelerini Kürdistan'a aktarmak Marksizmin özüne aykırıdır. Bu konuda doğru siyaset oluşturabilmek için, sömürge ülkelerin deney ve tecrübelerini sosyalizmin süzgecinden geçirmek gerekmektedir. Ülkedeki mücadeleyi, tarihi tecrübeleri, devrimin yapısını diyalektik perspektifle yorumlamak gerekmektedir. Bütün bu tecrübelerin ışığında sömürgeci parlamentoya girebilme uğraşı verme sömürge ülke devriminden uzaklaşmak anlamı taşır. Kitlelerin yanlış hedefler uğruna ve sömürgeciliğin devamı doğrultusunda aldatılması anlamını taşır ki, bu sömürge ülkeler devrimci mücadelesine ihanettir. Kürdistan'da da durum böyledir. Devrimcilik adına, Ulusal Kurtuluş adına Türk parlamentosuna insan yollamaya çalışmak Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin platformunu terketmek demektir. Bu ister SHP içinde, ister TKP içinde, isterse en "solcu" parti içinde yapılsın, durum değişmeyecektir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin çizgisi doğrultusunda çalışılmadığı müddetçe en keskin "sosyalistlik"le yapılsa Kürdistan'ın köleliğine göz yumulduğu müddetçe ya da Misak-ı Milli sınırlarının bütünlüğü için yemin edildiği ve çalışıldığı müddetçe durum değişmeyecektir. Demek ki Kürdistan'da seçimler sorununda ister içerden ister dışardan çalışma yürütülsün, temel olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Devriminin platformunu terketmemektir. Bunun dışında seçimler ve parlamento genel devrimci mücadelede kısmi bir rol oynarken, Kürdistan'da Ulusal Kurtuluş Mücadelesi açısından yok denecek kadar bir hiç rolü oynadığından; sömürgeci sistemle birlikte parçalanıp, dağıtılmasının mücadelesi verilmelidir. Bugün eğer parçalayıp, dağıtma gücü

gelişmemiş ise, bu, bu stratejik hedeften vazgeçmeyi gerektirmez. Türk parlamentosunun, seçimler sisteminin işlemez hale gelmesi için mücadele verilmesinin zorunluluğu değişik propaganda ve eylem biçimleriyle Kürdistan'da bilince çıkarılmalıdır. Bu genel çizgiye bağlı olarak, bazı istisnai durumlardan ve taktik anlarda; Türk parlamentosuna insan yollayıp o kürsüyü Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin propagandası için kullanmak, ya da mahalli seçimlerde belediyesel organları bu temelde kullanmak mümkündür. Bu Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin bir gereği olarak yapılmalıdır. Aynı şekilde böylesi bir davranış tarzının amacı, Türk Devletini azgın bir şekilde Kürdistan halkına ve onun çıkarlarına saldırısını geri kitleler düzeyinde teşhir etmektir. Böylesi bir durumda Türk Devletinin tavrı açıktır:Şaşkınca Kürdistan halkına, değerlerine, Ulusal Kurtuluş Mücadelesine azgın saldırı olacaktır. Bu durum seçimlerden başka bir beklentisi olan Kürdistan'lı kitlelere, seçimlerin ve seçimler sonucu oluşan kurumların gerçek sömürgeci düşman konumunu gösterme fırsatı yaratacaktır. Bütün bu durum, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişim düzeyine bağlı olarak ele alınmak durumundadır. Böylesi bir taktik her şart ve koşulda uygulanmaz ve hayata geçirilemez. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi kendi gelişimi için bu istisnai olanaktan yararlanmasını kendisi tayin edecek ve kullanacaktır. Böylesi bir anı ve yeri iyi yakalamak gerekmektedir, yoksa taktik ters tepecek, Ulusal Kurtuluş Mücadelesine hizmet etmeyecektir.

***

26 Mart seçimleri, sömürgeci faşist diktatörlüğün adım adım teşhir olduğu; bir dizi devrimci eylemliliğin adım adım yükseldiği, Türkiye ve Kürdistan'da kitle hareketinin yükselmeye başladığı bir ortamda gerçekleşti. Evren-Özal Yönetimi; yarattığı ekonomik çıkmazla; aşırı derece yüksek enflasyon oranı ile; açlık ve yoksulluk ile herşeyden önce estirdikleri faşist terörle giderek teşhir oluyorlar.

Emekçi kitlelerin hoşnutsuzluğu artıyor. Ekonomik, politik ve sosyal alanda azgın halk düşmanı yüzüyle sömürgeci faşist cunta halklar için çekilmez, yaşanılmaz bir durum yarattığından, en ilk fırsatta, halkların tepkisini, direnişini karşısında görecektir. Bu seçimlerden çıkan ilk sonuçta budur.

Ancak halklar kendi çıkarlarına denk düşen parti ve örgütlenmeleri seçme özgürlüğünden yoksun olduklarından, sömürgeci burjuva partileri arasında seçim yapmak zorunda bırakılmışlardır. Bu demektir ki, faşist devlet terörü ile Türkiye'de; sömürgeci katliam ve terörle Kürdistan'da cunta ve uzantıları kendilerini seçtirmek çabasında dırlar. Faşist-sömürgeci terörle ancak duruma hakim olmaktadır. Faşist-sömürgeci terörün olmadığı bir ortamda halkların kendi devrimci alternatiflerine yönelecekleri muhakkaktır. Kürdistan'da bu durum oldukça barizdir. Kürdistan halkının önemli bir çoğunluğunda Ulusal Kurtuluş duyulan özlem, Bağımsızlık isteği ve bu doğrultudaki uyanış o kadar belirgindir ki, sömürgeci-baskı ve terörün olmadığı her ortam, an ve fırsatta rahatlıkla Ulusal Kurtuluşun yana tavrı takınmaktadır. Fakat sömürgecilerin Kürdistan'da estirdiği katliam ve terör dalgası, özel sömürgeci savaş, kitlelerin bu doğrultuda tavırsız kalışına yolaçmaktadır. Güçlü ve doğru bir alternatif yaratıldığında halkımızın tavrı farklı olacaktır, Bağımsızlık Yöntünde ilerleyecektir. Bu seçimlerde böyle bir durum olmadığından, sömürgeciler halkımızı sadece kendi çizdikleri platformda davranmaya zorladılar. Böyle olduğu içindir ki, seçimlerde sömürgeci-burjuva partilerinin oy alışına bakarak, Kitlelerin Ulusal Kurtuluşun uzak olduğu sonucuna varmak yanlıştır. Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin yankı bulduğu bölgelerde halkımız; Sömürgeci Türk Devletinin seçimlerle kendisine dayattığı platformun kendi sorunlarından uzak ve kendisine düşman konumda olduğunun bilincindedir. Sömürgeci sistemi kaldırıp atamadığından, onun yasalarına boyun eğmek zorunda bırakılmıştır. Sömürge ülkelere özgü olan bu du-

rumu iyi kavramak gerekmektedir. Aynı durum bir başka ülkede ya da bir Türkiye'de söz konusu değildir. Böyle bir ortamda, istemiyerek de olsa, sömürgecilerin platformuna boyun eğmek sömürgeci burjuva partilerinden birini seçmek, ya da sömürgeci sistem içerisindeki gruplaşmalardan birini tercih etmek, düşmanlardan birini tercih etmek şeklindeki biçimlenişle Kürdistan'daki toplumsal yapı ve mücadele durumu etkileyinca ortaya kendisine özgü bir tablo çıkmaktadır. Kürdistan'da sömürgeciliğin sosyal dayanağı olan feodal egemen sınıflar ve işbirlikçi burjuvaziden oluşan hainler kesimi kendi çıkarları doğrultusunda seçimleri yönlendirmeye çalışmaktadır. Bu sınıfların unsurları bir yandan sömürgeci sistemle girmiş oldukları ilişkileri, diğer yandan ellerinde bulundurdıkları ekonomik gücü feodal ilişkileri, aşiret ilişkilerini kendi leyhlerine kullanmaya çalışmaktadırlar. Diğer taraftan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'nin ulusal ve uluslararası alanda ulaştığı gelişme aşaması tüm toplumsal sınıfları etkilemektedir. Bu nedenle milli hainlerden tutun da ulusal burjuvazi ve küçük-burjuvazinin temsilcilerine kadar bir dizi güç ve unsur halkın Ulusal Kurtuluşu uyanışını sömürmek amacıyla, bazı sözde "ulusalci" pozisyonlara girmeyi bile denemektedirler. Dolayısıyla, seçimler kendisine özgü bir platformda, (yukarıda açıklanmıştı) cereyan etmesine rağmen bir dizi ilişki ve çelişki tarafından belirlenmektedir. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişme düzeyi, çeşitli sınıflarla ilişkisi; sınıf mücadelesi, sömürgeci sistemin biçimleniş ve aktüel politikası, sömürgeci devletle değişik sınıflar arasındaki ilişki ve çatışmalar, vs. vs. süreci ve olayı belirleyen etmenlerdir. Her etmeni bağlantılarıyla alıp incelemek gerekmektedir.

Örneğin bir aşiretsel ilişkiler, Kürdistan'da kapitalist ilişkilerin giderek gelişmesine rağmen seçimler olayında büyük rol oynamaktadır. Sömürgeci burjuva partileri bu nedenle kendileri açısından en uygun aşiret liderini arayıp dururlar. Bitlis, Van ve Hakkari'deki seçimlere bakıldığında aşiret olayının ne ka-

dar büyük rol oynadığı gözlemlenir. Bu diğer iller için de geçerlidir. Derim, Diyarbakır ve Urfa'da da aşiret ilişkileri farklı bir şekilde devreye girmiştir. Bu nedenle, Kürdistan'da kazanan adaylar ve partilerden ziyade, bazen arkasındaki aşiret ilişkilerine bakarak değerlendirmek zorunluluk teşkil etmektedir. Aksi takdirde Kürdistan'da seçimleri doğru yorumlamak mümkün değildir.

Bir başka etmen de din etmenidir. Kürdistan'da toplumsal yapı ve gelişmenin daha geri oluşu din etmeninin önemli bir yer tutmasına yol açmaktadır. Endüstri toplumunun gelişmesiyle, kapitalist ilişkilerin yaygınlaşmasıyla da, ya da kısaca toplumsal ilerlemenin sağlanmasıyla "dini etki" giderek azalacaktır. Din etmenini kullanan güçler geri ülkelerde önemli ölçüde başarılı olmuşlardır. Sömürge ülkelerde de dini grup ve kesimlerin sık sık yurtsever rol oynadıklarını görürüz. Bu rolün gelişimi ülkedeki Ulusal Kurtuluşu geliştirmeye, anti-sömürgeci savaşa bağlıdır. Bugün Kürdistan'da yurtsever platformda olmayan dinci akımın gelişme olanağı sınırlıdır. Yurtsever temelde olmayan gelişme geçici ve yok olmaya mahkumdur. Bu böyle olmasına rağmen, bu durumu Ortadoğu ve İslam dünyasındaki gelişmelerde belirlemektedir. Sömürgeci dinci akımların Kürdistan'da ses bulabilmesi değişik nedenlere bağlanabilir. Gerici dinci akımlar genellikle halkın dini duygu ve inançlarını istismar ederek gelişmektedirler. Kürdistan'da taraftar bulmak için de yurtsever bazı maskeler takınmak zorunda kalırlar. Kürdistan halkının milli ve dini duygularını istismar ederek gelişmektedirler. Son yıllarda gelişen İslamcı akımlarla yeterince ders ve tecrübe ortaya çıkmış bulunuyor. Bugün Refah Partisi dahil bir çok dinci akımın Kürdistan halkı içinde belli yankı bulması, üzerinde özenle durulması gereken bir durumdur. Bu akımlar ülkemizde yankı bulabilmek için "Kürtçü", "Kürdistancı" dahi olabilmektedirler. İran'da da durum böyleydi. Humeyni'nin iktidara gelmeden önce nasıl Kürt dostu görüldüğü bilinir. İktidardan sonra Kürdistan'da

yaptığı çağdışı sömürgeci barbarlıklar da bilinir. Bugün bu akımlar Humeyni gibi davranmaktadırlar. Elbette ilerde de aynen onun gibi yapacaklardır. Bu açıdan bu akımların "Kürt dostluğu" büyük bir sahtekarlıktır. Humeyni'nin Doğu Kürdistan'da yaptığı barbarlıkların karşısında durmaksızın, onu protesto etmeksizin, ona karşı direniş oluşturmaksızın, bu akımların "Kürt dostluğu" büyük bir yalandır. Kürdistan'da sömürgeci gerici dinci akımlarla birlikte hareket etmek, ihanet demektir. Ancak sömürgeciliğe karşı mücadele içinde yer alan ve sömürgeci gerici akımlarla bağları bulunmayan kesimler yurtsever konumda durmaktadırlar. Kürdistan'da böyle yapılanmalar vardır ve ayrıca da

mümkündür. Bu açıdan sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı mücadelede yerini alanlarla dostluk geliştirilirken; sömürgeci gerici kesimlerle hareket ederek milli hain konumunda bulunanlara karşı acımasız bir mücadele yürütülmelidir. Kürdistan'da din etmeni bir başka şekilde de rol oynamaktadır: Mezhep ayrılığı. Kürdistan'ın bir çok bölgesinde sömürgecilerin kışkırtması ile mezhep ayrılıkları da olumsuz yönde siyasal yaşamı etkilemektedir.

Seçimler bir çok etmen açısından ayrı ayrı incelenebilir. Yukarıda sadece birkaçını incelemeye çalıştık. Her etmenin etki derecesi, rolü, bağlantılarıyla ilişki, farklılık arz etmektedir.

Bütün ilişki ve bağlantılarıyla değerlendirildiğinde görülmüyor ki,

seçimler; Kürdistan halkı için bir aldatmaca olmanın ötesinde ülkede kendine özgü biçimlenmiş platformuyla Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine bir dizi zararlar vermektedir: Kürdistan halkını Ulusal Kurtuluş Mücadelesinden uzaklaştırmakta; ayrıca halk içinde gerici-ilkel ilişkileri canlandırıp birlik ve dayanışmayı, ve de mücadeleyi zedelemektedir... Bunun içindir ki, en genel deyimle seçimler aldatmaca ve maskaralığın teşhirine ağırlık ve önem verilmeli, sömürgeci burjuva partileri teşhir edilmeli; bunun karşısına Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin platformu gösterilmelidir. Sömürgeciliğe karşı Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin yükseltilmesinin alanına dönüştürülmelidir.

F.DİLAN

VİYANA'DA NEWROZ COŞKUyla KUTLANDI...

Kürdistan halkının bağımsızlık ve özgürlük günü Newroz bu sene 25 Mart 1989 günü Viyana'da geniş emekçi yığınlar tarafından militanca kutlandı. 600'ün üzerinde insanın katıldığı gecede, Kürdistan'ın çeşitli parçalarından gelen emekçiler hep bir arada kaynaşarak, Kürdistan'ın birleştirilmesine ve kurtuluşuna olan özlemlerini dile getirdiler. Esas olarak Kürdistan Centrum (Malbendê Kurdî) tarafından düzenlenen bu Newroz'da biz KAWA taraftarları, Newroz'a yakışır militan bir ruhla bize düşen görevleri yerine getirdik. Bazı olumsuz hatalara ve aksaklıklara rağmen gece oldukça başarılı geçti.

Biz Kürdistan proletarya hareketi KAWA'nın taraftarlarının da içerisinde bulunduğu Kürdistan Centrum, Kürdistan'ın dört parçasından gelen insanlarımızın oluşturduğu demokratik bir kuruluştur. Kürdistan'lı bir çok grup ve hareketin taraftarları Kürdistan Centrum içerisinde örgütlenmiştir. Kürdistan Centrum'un programıyla hedeflediği şey; **Bağımsız-Birleşik ve Demokratik bir Kürdistan için hizmet vermektedir.** Kürdistan Centrum'un kurul-

masından bu yana çeşitli bölgelerden gelen insanlarımız giderekten kaynaşmaktadırlar. Bu son Newroz'da da görüldüğü gibi Sivas'tan Mahabat'ta, Kars'tan Süleymaniye'ye kadar ülkemizin değişik parçalarından gelen insanlarımız birleştiler. Kısada olsa sınırsız ve mayınsız bir arada olmayı tattılar, aynı türkülerle hep beraber coştular, Türk, Fars, ve Arap sömürgecilerine karşı kin ve öfkelerini hep bir ağızdan haykırdılar.

Değerli Kürt müzik profesörü Kadir DİLAN'ın bizzat kendisinin de iştirak edip söylediği gecede Ozan GOVAR, okuduğu parçalarla kitleyi coşturdukça coşturdu. Müzikleri Prof. Kadir DİLAN tarafından bestelenen parçalar oldukça halkın beğenisini kazandı. Diğer taraftan GÜLİSTAN ve bir çok sürpriz sanatçının yer aldığı gecede insanlarımız oldukça şenlendi. Ülkemizde çifte baskı altında olan Asur halkının folklorü de Kürt folklorünün yanısıra bir grup Asur arkadaş tarafından başarıyla sergilendi. Asur folklor ekibinin oynadığı oyunlarla kitleye nefes kestiren dakikalar yaşatıldı ve uzun uzun alkışlandı. Newroz'da bir

anlamıyla yalnızca dört parçadan gelen Kürtler değil, çeşitli milliyetlerden gelen Kürdistan halkı kaynaştı, dikenli teller, mayınlı tarlalar, dinin halklarımız arasına ektiği düşmanlıklar kalktı. Bağımsız-Birleşik ve Demokratik bir Kürdistan'ın ivediliği kendisini tüm çıplaklığı ile bir daha gösterdi. Gelecekte mayın tarlalarının, dikenli tellerin olmadığı, çeşitli milliyetlerden Kürdistan halkının kaynaşarak bağımsız ve mutlu yaşayacağı bir Kürdistan'ı yaratmak umuduyla... Her şey ülkemizin bağımsızlığı ve dünya emekçilerinin kurtuluşu için.

■ YAŞASIN NEWROZ!

■ YAŞASIN ÇEŞİTLİ MİLLİYETLERDEN KÜRDİSTAN HALKININ ULUSAL BAĞIMSIZLIK MÜCADELESİ!

Avusturya'dan
bir ALA YEKİTİ
okuyucusu

NEWROZ:

DÜŞMANA DUYULAN

KİNDİR!

SORULACAK HESAPTIR!

ALINACAK İNTİKAMDIR!

15 Nisan 1989 tarihinde Hannover-Hildesheim'de düzenlenen Newroz Gecesi'nde Hasan Hüseyin Yıldırım Yoldaş'ın elimize geçen konuşmasını yayınlıyoruz.

ALA YEKİTİ

Bugün Newroz'u kutlamak için toplanmış bulunuyoruz. Newroz Kürt toplumunun yarattığı "Med mucizesi"nin simgesi!

Tarih öncesi: Ortadoğu halklarının yaşamlarını çekilmez hale getiren Asur despotizmi dönemi. Medeniyetin beşiği Mezopotamya'da halkların kan ağladığı dönem. Sümer ve Babiller tarafından yaratılan yüksek yaşam düzeyinin yokediliş dönemi. Toplumsal gelişmenin önüne set çekildiği dönem. Asma bahçeleriyle ünlü Ninova Saraylarının gül-ü amber kokmadığı, kan koktuğu dönem. İnsan avcılığını meslek haline getiren Dehhaklar ihtişamlı bir yaşam sürerken halkların kan ağladığı dönem.

Bu zulüm yönetimi, Asur despotizmi yıkılmaydı. Ortadoğu halklarına insanca yaşam yeniden sağlanmalıydı. Bilimsel gelişmenin yolu açılmalıydı. Sanat eserlerinin gürül gürül akması sağlanmalıydı. Bunu sağlamanın objektif koşulları vardı. Geriye subjektif koşulların hazırlanması kalıyordu. Köle halklar Asur despotlarına karşı örgütlendiler. Önderini buldular: DEMİRCİ KAWA.

İnsan avcılığını meslek edinen Asur despotları Ortadoğu halklarının kanlarını emerek ihtişamlı bir yaşam sürerken Demir-

ci Kawa Kürdistan dağlarında silahını biliyor, ordusunu hazırlıyordu. Tarih hükmünü verecekti. Karanlık bir dönem kapana-cak, aydınlık bir dönem başlayacaktı. Beklenen gün gelmişti: M.Ö. 612, 21 Mart. Demirci KAWA önlüğü bayrak, elinde balyoz ordusunun başında Ninova'ya giriyordu. Ninova üç gün üç gece yakıldı, yıkıldı, yağmalandı. Ninova yakıldı, yıkıldı, yağmalandı ama İncil'in yazdığı gibi ona kim acır?

Milattan önce 612 yılının 21 Mart'ı, o günden bu güne başta Kürtler olmak üzere tüm Ortadoğu halkları tarafından özgürlüğe, aydınlığa kavuşmanın, yeni bir güne başlamanın bayramı olarak NEWROZ sembolleştirildi. O günden bugüne nesilden nesile intikal eden Kürdistan dağlarında yakılan ateş, bugünde Kürdistan'da öncelleri Dehhakları aratmayan yeni Dehhaklara karşı bir başkaldırı simgesi, bir isyan bayrağı olarak Kürdistan ulusal kurtuluş ve halk demokrasisi mücadelesinde bir silah olarak kullanılmaktadır. Her Newroz'da sömürgeci Dehhakların halkımıza karşı barbarlıklarını daha da arttırmalarının ardındaki giz budur.

Newroz, düşmana duyulan kindir, sorulacak hesaptır, alınacak intikamdır.

Newroz, yabancılaşmaya karşı koyuştur, benliğe dönüşür. Yurtseverliğin maddileştirilmesinin, demokrasiye özlemin, işkence, zulme ve sömürüye karşı direniştir. TEK, BÖLÜNMEZ, BAĞIMSIZ, DEMOKRATİK KÜRDİSTAN için düşmanın kanını akıtmaktır. Yüce

dava uğruna kanını akıtma cesaretini göstermektedir. Hareketimizin eşsiz önderi Hüseyin ŞEN Yoldaş, "Hayatta en değerli şey özgürlüktür", "Bağımsızlık, bağımsızlık için hiç bir şey verilmeden elde edilemez", "özgürlük ağacı kan ve terle sulanır" gerçeğini kendi yaşamını vererek Newroz direniş geleneğini Newroz gününde yaşatarak kurtuluş yolumuzu aydınlatması bu anlayışın ürünüdür.

Mart ayının Kürdistan halkı açısından tarihsel bir yeri vardır. MED MUCİZESİNİ yarattığımız aydır. Asur despotizmini tarih sahnesinde yıktığımız aydır. Başta Kürtler olmak üzere Ortadoğu halklarına toplumsal gelişme yolunu açtığımız aydır. Geçmişimizle övündüğümüz, sevindiğimiz, bayramlarla kutladığımız bir aydır. Bu yönüyle mart, toplumsal gelişmemizde aydınlığı temsil eder.

Mart ayının bir de diğer yönü vardır. Mart, bu yönüyle toplumsal gelişmemizde karanlığı temsil eder. Çünkü mart, kurduğumuz en son devletin (Mahabat Kürt Cumhuriyeti) yıkıldığı aydır. Hüseyin Şen Yoldaş ve Halepçe'de onbinlerce yurtseverin katledildiği aydır. Bu nedenle acımızın, üzüntümüzün sonsuz olduğu bir aydır. Ama düşmanlarımıza karşı kin, nefret, intikam duygularımızın doruk noktasına ulaştığı, eylem alanına taşıdığı bir aydır. Tek, bölünmez, bağımsız, demokratik Kürdistan için Kürdistan halkının cepheden cepheye koştuğu, şahlandığı, isyan ateşinin gürleştirildiği, kendine güven aşıladığı, düşmanın uykularına deli bir fişek gibi daldığı, korku

saldığı bir aydır.

Asur despotizmine verilmesi gereken ders verildi. İnsanlık sürüklendiği karanlıktan kurtarıldı, aydınlığa çıkarıldı. DEMİRCİ KAWA önderliğinde gerçekleştirilen MED mucizesi, Kürt halkına toplumsal gelişme yolunu açtı. Ama bu uzun sürmedi. Yabancı istilacı barbarlar, Kürdistan cennetini cehenneme çevirdi. Kürdistan'da sayısız istilacı barbarlar gelip geçti. Yaratılan tüm değerler tahrip ve talan edildi. Bugün de edilmektedir. Dün bir Dehhak vardı. Ama bugün halkımıza yaşamı çekilmez hale getiren sayısız Dehhaklar var.

Ortadoğunun göbeğine serili tabiat güzel Kürdistan'ın coğrafi konumu, bağrında sakladığı zenginlik kaynaklarıyla daima yabancı istilacıların cazibesini çekmiştir. Daima barbarların hışmına uğramıştır. Onlar ezen, biz ezilen olmuşuz. Bir Kürt şairinin dediği gibi:

Kürt bir şule gibi parlayıp eriyerek başkalarını aydınlatır.

Petrolü gibi yanarak başkalarını tahrik eder.

Bir kömür gibi yakılarak başkalarını ısıtır,

Bütün bu faydaları başkalarındadır.

Yerküremizde Kürdistan toplumu kadar soykırımlara, ihanetlere, insanlık dışı uygulamalara hedef olan ender toplumlar vardır. Kürdistan halkını bu vahşetle karşı karşıya getiren nedir? Bunun bir çok nedenleri vardır. Yerküremizdeki yeri, sahip olduğu yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynakları buna yeterli nedenlerdir. Kürdistan'ın bu özellikleri daima dünya barbarlarının iştahlarını kabartmaya yetmiştir. Barbarlar leş kargaları gibi Kürdistan'a çullanmışlardır. Akıl almaz cinayetler, katliamlar, soykırımlar uygulamışlardır. Kürdistan'da işlenen cinayetler, soykırımlar, insanlık dışı uygulamalar dünya gericiğinin ortak suçlarıdır. Bunun en son örneğini Halepçe ve sonrası Güney Kürdistan'da kimyasal ve biyolojik silahlarla yaratıkları dehşetle sundular. Kürdistan halkının uğradığı ve yaşadığı bu vahşet karşısında dünya kımı bile kıpırdatmadı. İnsan haklarından dem vuran batı, "sosyalizm" yaftası takan doğunun bu

sessizliği ibret vericidir. İnsanlık adına utanılacak bir olaydır.

Kürdistan halkı, çağın en korkunç, en iğrenç silahlarıyla katlediliyorsa, insan pisliği yediriliyorsa dünya buna karşı kör, duymaz ve dilsizleşiyorsa bunun bir açıklaması olmalı.

Yerküremizde emperyalist-revizyonist sistem ve tüm dünya gericiğinin üstünde ortaklaşa anlaştıkları ender ülkelerden biri hiç kuşkusuz Kürdistan'dır. Dünyanın hangi alanına bakarsak bakalım dünya emperyalist-revizyonist sistemi ve dünya gericileri bir hesaplama, bir boğuşma içindedirler. Ama Kürdistan'a gelince bu durum bir farklilik göstermektedir. Bu farklilik, tüm dünya gericiğinin Kürdistan'daki mevcut statükonun korunması çabasındaki ortaklaşacılıktır. Kürdistan'ın Ortadoğudaki stratejik yeri, bağrında sakladığı zenginlik kaynaklarının bolluğu, Kürdistan bağımsızlığı, halkının demokrasi ve özgürlük mücadelesine karşı tüm emperyalistlerin ve gericilerin ortaklaşa birleşmelerine yolaçmaktadır. Kürdistan'ın kurtuluşu, emperyalist sistemin dışına çıkma mücadelesi ve zaferi emperyalizmin Ortadoğuda sökülüp atılmasına, yerel sömürgeci ülkeler işçi sınıfına siyasi iktidara yürüme yolunu açacaktır. Bu da emperyalizmin ölümünü hızlandıracaktır. Bunu anlayan dünya gericiği, halkımızın ulusal kurtuluş ve halk demokrasisi mücadelesine karşı birleşmekte, ortaklaşa kabasından incesine varan her yöntemi kullanmakta kendi çıkarları gereği mübah görmektedir. Kürdistan halkının bağımsızlık, özgürlük, sosyalizm mücadelesini baltalamak için her türlü iki yüzlülükler, iğrençlikler sergilenmekte, Osmanlı ayak oyunları oynanmakta ve çok yönlü politikalar üretilmektedir.

Ülkemiz tarihi istila, işgal, sömürgeleştirme, talan ve imha tarihidir. Kürt ulusunun imhası hiç bir dönem emperyalist ve yerel sömürgeci güçler tarafından gündemden çıkarılmadı. Kürt ulusu 1988 yılında yeniden "çağdaş nüfus planlaması" na tabi tutuldu. Emperyalistlerin, dünya gericilerinin onay ve desteğini alan sömürgeciler 1988 Mart'ında Kürt ulusuna karşı yeni

bir haçlı seferi düzenlediler. Kimyasal ve biyolojik silahlarla sürdürülen operasyon onbinlerce ölü, bir o kadarı yaralı ve yüzbinleri bulan göç trajedisi yaşandı.

Tüm dünyanın gözleri önünde bir ulus, uluslararası hukuka göre ne biçim hukuksa- yasaklanan kimyasal ve biyolojik bombalarla yok edilmeye çalışıldı. İnsanlarımız öldürüldü. Yaşamları boyunca bünyelerinde taşıyacak olan maddi ve manevi tahribatlara uğradı. Yerlerinden sürüldü. Halkımızın "FERMAN, FERMAN, FERMAN" haykırısları işitilmemezlikten gelindi. Dünya, halkımızın karşı karşıya geldiği bu soykırım karşısında görmez, duymaz oldu. Dünya kör, dünya sağır, dünya dilsiz. Ve dünya bir insanlık suçu daha işledi.

Bir ulus kadını erkeğiyle, büyüğü küçüğüyle, hastasıyla, hatta ve hatta tülke üstünde yaşayan tüm canlılarıyla yasaklanmış o korkunç, iğrenç silahlarla yok edilirken Batının insan hakları savunucuları nerede? Doğunun "sosyalistleri" nerede? İnsanlık nerede? İnsanlığı arıyoruz, ama bulamıyoruz. Kürt halkı soykırımdan geçirilirken insanlık tatilde! İnsanlık Reagan'ların, Gorbacov'ların, Evren'lerin, Saddam'ların çizmeleri altında.

Onları anlıyoruz. Peki dünya demokratik kamuoyu nerede? Dünya sosyalistleri nerede? "İki milliyetten proletaryanın örgütleyicileri" nerede? Hiç biri yok ortalıkta. Halkımızın "Ferman, Ferman, Ferman" haykırısları karşısında onlar da kör, onlar da sağır, onlarda dilsiz!

Tüm bu olumsuzluklara rağmen Kürt halkının kendinden başka dostları yoktur diyemeyiz. Dostlarımız vardır. Dünya demokratik ve sosyalist güçleri dostlarımızdır. Halkımıza yönelik bu vahşet karşısında sessiz kalmaları, ya da yeterli tepkiyi gösterememeleri elbette olumsuz bir durumdur. Onların sessiz kalmaları, ya da yeterli tepkiyi gösterememeleri bir çok nedenleri olabilir. Bu nedenler bir çok gerekçelerle savunulabilir (!) Nedenler ve gerekçeler ne olursa olsun bu sessiz kalış ya da yeterli tepkiyi gösterememe haklı çıkarılamaz.

Kürt halkının katledilmesi, sa-

kat bırakılması, yerlerinden barklarından sürülmesi karşısında dünya kör, sağır ve dilsizliğini koruyadursun, peki biz Kürdistanlı yurtseverler, devrimciler, komünistler üstümüze düşen görevleri layıkıyla yerine getirdik mi? Getirdiğimizi söyleyemiyorum. Ama bunun bir çok nedenleri vardır. Bu nedenlerin başında güçler dengesinin düşmandan yana olması, feodal-burjuva milliyetçilerin isabetsiz politik dargörüşlülüğü, henüz sınıfı ile bütünleşmiş, ulusal dinamikleri kucaklayan, seferber eden devrimciler örgütünün yaratılmamasıdır.

Karşılaşılan vahşete, uğranılan ihanete rağmen eksiklikler, olumsuzluklarla beraber Kürt halkı yine dimdik ayaktadır. Alnımız açık, başımız dik. Şan ve şerefle, imanla yüce bildiğimiz davamız uğrunda savaşıyoruz, savaşaacağız. Halkımız temel hakları uğruna, vatanları uğruna savaşmaktan çekinmeyecektir. Her ulusun temel hakkı olan özgürlük ve bağımsızlık hakkına bir gerçeklik kazandıracaktır. Hiç bir sömürgeci güç halkımızın bu hak davasını durduramayacaktır. Batının sahte insan haklarını da, Doğu'nun "sosyalizm" sahteliğini de göstere göstere bunu başaracaktır. Kürdistan halkı bu zor, ama bir o kadar da bu şanlı görevi başaracaktır. Bu Kürdistan halkının insanca yaşamak için şan ve şerefle ölüme atıldığıdır. Bu özgürlüğe, bağımsızlığa duyulan tutkudur. Düşmanlarına duyulan kindir. Bunu kim ve nasıl durdurabilir?!...

Şehit kahramanlarımızın kanları ile sulanan Kürdistan topraklarını kurtarma bugün Kürdistan'lı yurtseverlerin vazgeçilmez, ertelenmez, tarihsel görevleridir. Sömürgecilerin darağaçları başta olmak üzere yaşamın her alanında şehitlerimizin YAŞASIN KÜRDİSTAN diyerek kaldırdıkları yüce bayrağı daha daha yükseklerle çekme göreviyle karşı karşıyayız. Bu bir yurtseverlik görevidir. Bu enternasyonalizmin gereğidir. Bu dava Kürdistan halkının insanca yaşama savaşındır. Zulme, katliama ve esarete karşı bir isyan hareketidir. Kürdistan halkının bağımsız olma kavgasıdır. Bu kavgada yüzyılların barbar yaptırımlarına karşı her ezilen halk gibi Kürt halkı da destansı mücadelesiyle

bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde tarihteki şerefli yerini almıştır.

Kürdistan ve Kürt ulusunun emperyalistler ve yerel sömürgeci güçler tarafından coğrafi ve siyasi olarak parçalanmalarına, bölüşülmesine, sömürgeleştirilmesine rağmen Kürdistan halkı kendisini yok etmek isteyen tüm bu engelleri alt üst etmiş, birbirleriyle olan bağıni hiç bir dönem koparmamış, mayın tarlalarında, kurulan kahpe tuzaklarda binlerce insanını şehit verme pahasına da olsa birlik ve beraberlik ruhunu hiç bir zaman elden bırakmamıştır. Bu bir gerçektir.

Kürdistan halkının bu birlik ve beraberlik ruhu karşısında deliye dönen yeni Dehhaklar, bunu eski alışılmış uçaklarla, toplarla, tanklarla vs. gibi korkunç savaş araç-gereçleriyle yok edemeyeceklerini, Kürdistan'da yükselen YA ÖLÜM, YA KURTULUŞ seslerini susturamayacaklarını anlayınca bu kez kimyasal ve biyolojik gazlarla yok etmeye koyuldu. Tüm insanlığın gözü önünde bir soykırıma girişti. Kürdistan'ı viraneye çevirdi. Ama buna rağmen Kürdistan'ın isyan ateşini söndüremedi, söndüremezdi de! Geçmişte olduğu gibi son barbar soykırımında yeniden doğan Kürt halkı, yeni Dehhaklara karşı elde silah YA ÖLÜM, YA KURTULUŞ şiarıyla tüm haklarını almak için son kavgasını veriyor.

Kürdistan'ın her parçasında da sömürgecilik azgın ulusal imhacı bir karaktere sahiptir. Kürdistan ve Kürtlük adına ne varsa hepsini yok etme sömürgecilerin resmi anlayışları olagelmıştır. Dönem dönem Kürdistan'ın belli bölgelerinde ulusal kurtuluş güçlerinin silahlı mücadelesinin yarattığı olumlu atmosfer karşısında sömürgeci güçlerin zaman kazanmak için kültürel düzeyde bazı hakları kabul görmüşseler de, bunların genel resmi devlet politikası olan Kürdistan ve Kürtlüğü imha anlayışlarından hiçbir zaman geri adım atmamışlardır.

Kürdistan sorunu, Ortadoğu'da tüm ulusal ve toplumsal devrim sorunlarını önceleyerek ön plana çıkmış bulunmaktadır. Bağrında taşıdığı ulusal ve toplumsal potansiyel gücüyle Ortadoğu'nun en ciddi ve önemli

ulusal ve toplumsal sorunu haline gelmiştir.

Ortadoğu'nun bu önemli ve ciddi sorunu karşısında ulusal ve uluslararası tüm politik güçlerin yaklaşımı sınıf çıkarları gereği farklılık göstermektedir. Emperyalist-revizyonist sistem Kürdistan'da gelişecek ulusal ve toplumsal mücadeleye karşı yerel sömürgeci güçlerin kullandıkları en kabasından en incesine kadar tüm yokedici yöntemleri destekler konumundadırlar. Halepçe dahil son ulusal imha karşısında takındıkları birliktenlik bunun en son kanıtıdır. Emperyalist-revizyonist sistem ve onların bölgedeki yerel sömürgeci müttefiklerinin ortak politikası, her türlü imha hareketinin mübah görülerek Kürdistan ulusal kurtuluş dinamiklerini yok etmeye yöneliktir. Her ne kadar son dönemlerde Batılı emperyalistlerce gündeme getirilen ulusal-kültürel özerklik çerçevesindeki reformist çözüm, sorunu çözecekmiş gibi bazı çevrelerce kabul görülse de aslında sorunu çözümsüzlüğe terk etmeye yöneliktir. Oysa bu çözüm, feodal-burjuva Kürt milliyetçileri tarafından ileri sürülmekte, bu uğurda Kürdistan halkının kanıcanı pahasına sürdürülen mücadele sömürgeci devletlere zorlu anlar yaşatmakta ve bu anlarda sömürgeci devletler masaya oturmak zorunda kalmakta, sorunu bu temelde kabul ediyor görüntümü takınmakta, ama bunu sadece kendileri için bir soluk alma için yaptıkları tarihimizde sabitlemiş bulunmaktadır. Sömürgeci güçlerin soluklanması, kendi güçlerini yeniden toparlaması sonucu daima Kürt halkına yeni bir ulusal imha getirdiği de bilinmektedir. Geline bugün "otonomi" olarak lanse edilen ulusal-kültürel özerklik şeklindeki reformist çözümün, emperyalistlerden tutun, Kürt feodal-burjuva politik güçlerini de içine alan bu geniş yelpazenin tüm iddialarına karşın, ne uluslararası arenada, ne de ulusal çapta radikal çözüm getirici olmadığı anlaşılmış bulunmaktadır.

Emperyalist-revizyonist sistemin onayını almış yerel sömürgeci güçlerin imhacı, yok edici Kürdistan politikasının sosyal dayanaklarını da Kürt komprador-feodal güçleri oluşturmaktadır.

Kürt egemen sınıfları çıkarları gereği egemen ulusun siyasal, ekonomik, kültürel, vs. alanlarında bir eklentisi durumundadırlar. Bu kesim için ulusal sorun söz konusu olmamakta; sorun, bunların ulusa ihanet temelinde efendilerine nasıl hizmet edeceği ve buna karşılık onlardan nasıl kırıntılar alarak sermaye biriktireceği, köşeyi döneceği sorunudur. Bu kesim, bu konularıyla sömürgecilerin yanısıra halkımızın azınlık düşmanlarıdır. Bu bir avuç milli hain Kürdistan devrimi hedefleri arasındadırlar.

Emperyalist-revizyonist sistem destekli sömürgeci devletlerin tüm insanlık dışı yaptırımlarına, Kürt milli hainlerinin ihanetine, geleneksel feodal burjuva milliyetçiliğin reformist çıkmazlarına rağmen Kürdistan sorunu tüm yakıcılığıyla Ortadoğunun göbeğinde ciddiliğini ve önemini korumaktadır. Ortadoğunun bu yakıcı, ciddi ve önemli sorunu, Kürdistan komünistleri ve devrimcileri dışında henüz hiç bir politik güç tarafından kavranılmış değildir. Kürdistan ulusal ve toplumsal devriminin önemi çağın gerçeklerine uygun olarak gerek uluslararası demokratik ve sosyalist güçler, gerekse Kürdistan emekçi halkının çıkarlarına uygun bir biçimde doğru olarak ortaya konulması hayati bir önem taşımaktadır. Bunu da yapacak olan Kürdistan işçi sınıfının ideolojik, politik ve örgütsel önderliğidir.

Kürdistan sorunu bir devrim sorunudur. Bu devrimde çıkarı olan tüm sosyal güçlerin üstüne düşen tarihsel görevlerini en ciddi bir şekilde yerine getirme sorunudur. Kürdistan devriminde çıkarı olan tüm sosyal güçler, eğer üstüne düşen tarihsel görevlerini yerine getirme gibi zor, ama bir o kadar da kutsal olan bu görevlerini yerine getirirlerse, bu Kürdistan emekçi halkına olduğu gibi tüm insanlığa yapılmış en büyük hizmet olacaktır. Bu da ancak proletarya önderliğinde tüm Kürdistan ulusal-toplumsal dinamik güçlerin ortak özgücüne dayanılarak adım adım geliştirilecek ulusal kurtuluş yöntemiyle başarılır. Kürdistan ulusal kurtuluş ve halk demokrasisi mücadelesini engellemek isteyen tüm politik güçlere boyun eğdirilerek

yapılabilir. Bunun dışında bir kurtuluş yol ve yöntemi olmadığı insanlık ve de kendi tarihimizde anlaşılabilir bulunmaktadır.

Durum bu iken “Kürt var mı, yok mu?”, “Kürdistan bir ülke mi, değil mi?”, “Otonomi”, “Ulusal kültürel özerklik”, “Anayasal bir sorun”, “Devlet sınırlarını temel alma”, “İki milliyetten proletaryanın birlikte örgütlenmesi”, “Seksiyon örgütlenme” ler temelinde Kürdistan sorununu ele almak, bu temelde soruna çözüm aramaya kalkmak niyetler ne olursa olsun Kürdistan gerçeğini inkar etmek demektir. Emperyalistlerin, sömürgecilerin ve Kürt milli hainlerinin zemininde Kürdistan ulusal ve toplumsal devrimine karşı barikatlar kurmak demektir. Soruna bu temelde yaklaşan tüm politik güçlerin bugüne dek yaptıkları da bundan başka bir şey değildir. Bu konularıyla bu politik güçler günümüze dek emperyalistlerin ve sömürgecilerin işlerini kolaylaştırmışlar, Kürdistan devrimini çıkmaza sokmuşlardır.

Kürdistan’ın siyasi, ekonomik, kültürel yapısına egemen olan sömürgeci devlet yapılarıdır. Kürdistan’ı sömürgeleştiren egemen ulus burjuvazisi emperyalizme bağımlılık ilişkisi temelinde Kürt egemen sınıflarının teslimiyet, ihanet, ulusal değerleri inkar etmeye varan uşaklık bağlamında Kürdistan’da egemen olmuşlar ve bu temelde hakimiyetlerini sürdürmektedirler. Bu yapıya başkaldıran Kürt ulusal dinamikleri de katliamlarla bastırılmış, arkasında başlayan yokedilme, hakim uluslaştırma süreci olmuştur. Sömürgecilerin Kürdistan’daki resmi devlet politikası Kürdistan ve Kürtlüğü inkar, ulusal kültürü tahrip, asimilasyoncu niteliği sonucu Kürt uluslaşması önemli ölçüde domura uğratılmıştır. Bu sömürgeci politika beraberinde Kürt ulusunun kendisini tanınamama, kendine yabancılaşmaya yolaçmıştır. Bu yabancılaşma öyle derin etkiler yaratarak tahripkar rol oynamış ki, Kürdistan’da kapitalist gelişmeye bağli olarak gelişen aydınlaşma hareketini bile biçimlendirmiş ve ona kendi varyasyonunun niteliğini vermiştir. Kürdistan’ın dört parçasında da bu özellik vardır ve Kürt ulusal kurtuluş hareketine bü-

yük zarar vermektedir. Kürdistan’ın her parçasında oluşturulan bir çok politik gücün önüne koyduğu teorik ve pratik çözümler tümüyle Kürdistan ulusal ve sosyal kurtuluşuna ters, Kürdistan mücadelesini inkar, Kürtlük kimliğine yabancı, ama egemen sömürgeci ulusun Kürdistan’daki siyasi, ekonomik, kültürel politikasının sürdürücüsü bir varyantı olarak varlıklarını sürdürmektedirler. Bu, sömürgeci egemen ulus burjuvazisinin uzun süreli Kürdistan’da uyguladıkları yabancılaştırmanın sonuçlarıdır. Sömürgeci politika sonucu doğan bu politik güçlerin oluşturdukları yelpaze geniştir. Bu yelpazede ezen ulus sosyal demokrat politik güçleri içinde yer alanlardan, “iki milliyetten proletaryanın örgütleyicileri” içinde yer alan Kürdistan’lı sol Kemalist güçlere varan bir çok politik güç yer almaktadır. Bu politik güçlerin niyetleri ne olursa olsun oynadıkları tarihsel rol, sonuçta Kürdistan Devrimini tasfiye etme rolüdür.

“İki milliyetten proletaryanın örgütleyicileri” içinde yer alan Kürdistan’lı Kemalist sol güçler, tarihsel olarak anti-Kürdistan ulusal kurtuluşçu bir rol oynamaktadırlar. Nasıl ki sömürgeci güçlerin “Kürt denilen bir şey yoktur” ırkçı-şöven mantığı ne kadar gülünçse, gelinen bugün toplumumuzun yaşamakta olduğu, tarihsel süreçte somut tarihsel koşullara denk düşen çözüm biçimini değil de, onu inkar temelinde savunulan “birlikte örgütlenme” anlayışı da bir o kadar gülünçtür. Her dönemdeki ihanetin ortak özelliği birlik anlayışı olmuştur. Birlik (!) Birlik adına Kürdistan halkının en temel haklarının gaspı olmuştur.

Bu sergilenen oyunda sözde enternasyonalist, özünde Kemalizmin sol kanadını oluşturan “iki milliyetten proletaryanın örgütleyicileri ne” (!) de rol verilmiş bulunmaktadır. Kürdistan ulusal kurtuluş potansiyeli temelinde yükselen bağımsızlık, demokrasi ve özgürlük mücadelesi karşısında deliye dönen emperyalistlerin de her türlü desteğini alan sömürgeciler ordularının tamamını sevk edildiği, özel hareket timlerinin, yerel milis güçlerinin oluşturulduğu, bunlar

vasıtasıyla halkımıza insan pisliği de yedirilme dahil, akıl almaz yöntemlerin kullanıldığı bugün, daha hala "birlikte örgütlenme" zirvasını savunmak Kürdistan'da yapılanlara göz yummak ve bir anlamıyla suç ortaklığı yapmaktan başka bir şey değildir. Bu zavallıların yapmak istedikleri nedir? Yaşamdan kopuk, kitabi dogmatikler her ne kadar "sosyalizm", "devrim", "enternasyonalizm" gibi yüce değerler arkasına sığınurlarsa sığınsınlar, bugün oynadıkları rol Kürdistan devrimini tasfiye etme rolüdür! Ve bu oyunda "iki milliyetten proletaryanın örgütleyicileri" içinde yeralan Kürdistan'lı Kemalist sol güçler affedilmez bir rol oynamaktadırlar. Kürdistanlı Kemalist sol güçler kimlerdir? Maddi dayanağını nereden almaktadırlar? Bunlar milliyeti ne olursa olsun Kürdistan'lı olup da "iki milliyetten proletaryanın birlikte örgütleyicileri" içinde yeralan, yani sosyal şövenizmle bağlarını koparmamış politik güçler içinde yeralan güçlerdir. Bunların maddi kaynağını sömürgeci Kemalist asimilasyoncu politika oluşturmaktadır. Bu soruna kafa yoranlar şunu çok iyi görürler. Bunlar, özellikle Kemalizmin en fazla etkilediği, asimilasyonun maddi bir güç haline geldiği Kuzey-Batı Kürdistan parçasının Türkiye ile sınır hattıdır. Sömürgeci devlet denetiminin hissedilir ağırlıkta olduğu bu sınır hattından Kemalist sol güçlerin ağırlıklı olması tesadüfi değildir. Gıdalarını Kemalizmden alan Kürdistan devriminin bu Truva Atları, dalga kıranları, Kürdistan yurtseverlerini, devrimcilerini, komünistlerini "milliyetçilik"le suçlayacaklarına, ulu-orta gevezelik edeceklerine emperyalistlerin, sömürgecilerin Kürdistan'da oynadıkları oyunda ne gibi bir rol oynadıklarına bakmalıdırlar. Kürdistan gerçeğinden kopuk "sosyalizm", "devrim", "enternasyonalizm" gibi yüce değerlerin papağan gibi tekrarlanmasının bir şey ifade etmediğini artık anlamalıdırlar. Kürdistan halkına, devrime karşı şimdiye kadar işledikleri suçların farkına varmalıdırlar. Artık bu suçu işlemekten vazgeçmelidirler. Gerçeğe dönmelidirler. Kürdistan halkının emperyalistlere, sömürge-

cilere, milli hainlere karşı yürüttükleri bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm bayrağı altında tarihsel yerlerini almalıdırlar. Bu çağrı darağaçlarında "Yaşasın Kürdistan" diyen kahraman yurtseverlerin, kimyasal-biyolojik silahlar dahil her türlü imhacı silahlarla katledilen Kürdistan şehitlerinin çağrısıdır. Kendi ülkesinde "ilticacı" muameleye bile layık görülmeyen bebelerin, bacıların, anaların "Ferman, Ferman, Ferman" haykırışlarıdır. Bu sese kulak vermemek suçların en büyüğünü işlemek demektir. Bu suç vatana, halka ve devrime ihanet etmekten başka bir şey değildir.

Başta iki süper devlet olmak üzere tüm emperyalist güçler, sömürgeciler, milli hainler kendi çıkarları gereği Ortadoğuda mevcut statükonun korunmasına çalışmaktadırlar. Tüm karşı-devrimci güçler ülkemizde mücadele değil, sükûnet istemektedirler. Ülkemizde mücadele halkımızın kurtuluşunu; sükûnet, dünya gericiliğinin çıkarlarını temsil eder. Bu nedenle Kürdistan ulusal ve toplumsal güçlerinin tarihsel görevleri tek, bölünmez, bağımsız, demokratik bir Kürdistan cumhuriyetini kurmaktır. Bu, Kürdistan halkının çıkarlarını garanti altına alacağı gibi, aynı zamanda bölge ve dünya proletaryasının da çıkarınıdır. Çünkü Kürdistan'ın kurtuluşu emperyalizmin Ortadoğu'da sökülüp atılmasına, sömürgeci ülke işçi sınıfı hareketine iktidar olma yolunu açmış olacaktır. Kürdistan devriminin zaferinin önemi işte buradan gelmektedir. Bunu görmemek, anlamamak, gereğini yapmamak, sorunu savsaklamak, geleceğe ertelemek büyük tarihsel harekete karşı görevlerini yerine getirmemek demektir. Büyük tarihsel harekete ihanet edilmedikçe bağımsız, birleşik, demokratik Kürdistan hedefinden vazgeçilemez. Bu hedef dışında tutulacak her yol, Kürdistan devrimini tasfiye etme yönteminden başka bir şey değildir.

Kürdistan'ın parçalanmışlığı, her parçanın değişik sömürgeci gücün egemenliğinde olması, değişik emperyalist devletler Kürdistanı sömürgeleştiren devletler üstündeki egemenlik ilişkileri sonucu Kürdistan'daki çıkarları TEK, BÖLÜN-

MEZ, BAĞIMSIZ, DEMOKRATİK KÜRDİSTAN hedefini zorlaştırmaktadır. Buna bağlı olarak suni de olsa çizilen sınırlar sonucu uzun yıllar Kürt ulusunun parçalanmışlığı ve parçalar arasındaki farklılıklar BÜYÜK KÜRDİSTAN hedefini zorlaştırmacı etkindir. Bu zorlaştırmacı etkenlerden dolayıdır ki, gerek parçalar düzeyinde, gerekse de tüm ülke düzeyinde oluşmuş bulunan politik güçler Kürdistan sorununa bırakalım politik çözümü getirmede, henüz ideolojik düzlemde bile bir çözüm getirmeden uzaktırlar. Soruna çözüm getirdik diyen politik güçler yanılmaktadırlar. Kürdistan'lı politik güçler, soruna çözüm getirmede henüz işin başındadırlar. Bunu böyle kabullenmek gerekiyor. Bu gerçek kavranılmadığı müddetçe Kürdistan halkının kaderini çözmede niyetler, subjektif abartılar, hayaller üzerine strateji ve taktikler oluşturmak yeni yeni yenilgilerin ana nedeni, her yenilen politik güç nezdinde de Kürdistan halkının yenilgisi olur ki, telafisi güç yeni yeni sorunlar yaratır. 1975 ve İran-İrak savaşı sonrası alınan yenilgiler, Kürdistan halkının karşı karşıya bırakıldığı yeni sorunlar bu gerçeği çok iyi ifade etmektedir.

Kürdistan halkının gerçek kurtuluşu tek, bölünmez, bağımsız, demokratik Kürdistan cumhuriyetini kurmakla sağlanabilir. Bu, ancak tüm ulusal ve sosyal güçlerin ortak çabasıyla gerçekleştirilebilir. Kürt milli hainlerini bir yana iterek Kürdistan'daki ulusal ve sosyal güçlerin de soruna yaklaşımı farklılık göstermektedir. Geleneksel Kürt feodal-burjuva milliyetçileri ile küçük burjuvazinin reformist kanadı her ne kadar kendilerini yurtseverlik ile maskeliyorlarsa da hiç bir zaman sömürgeci devlet yapısından kopmayı, bağımsız ve özgür bir anavatan kurmayı hedeflemiyorlar. Bu anlayış gereği "otonomi" denilen çerçeve ile reformist bir tarzda sorunu çözmeye çalışıyorlar. Tarih kayıtlarında ulusal sorunun bu yöntemle çözüldüğü görülmemiştir. Bu nedenle bu politik güçlerin oynadığı tarihsel rol Kürdistan devrimini gerçek hedefinden saptırma yoludur. Ulusal dinamikleri bir hiç pahasına sömürgeci güçler lehine çarçur etme girişimidir.

Devam edecek

Ala Yekûnî 13

8 MART'IN ARDINDAN...

Tarihte biraz anlayan her kişi, büyük toplumsal değişikliklerin, kadınlar katılmadan olmayacağını bilir. Toplumsal ilerleme, kadının toplumdaki yerine bakılarak tam olarak ölçülebilir!

K. Marks

8 Mart'ın Direnişi Geleneğini Yaşatalım.

Yıl 1857 Amerika'nın Newyork kentinde 40000 tekstil işçisi kadın, "eşit işe eşit ücret", "iş gücünün 10 saate indirilmesi", "kadınlara oy ve sendikalaşma hakkının" tanınması talepleri çerçevesinde direnişe gittiler. Bu direnişi kırmak isteyen polis direniş yerini savaş alanına çevirdi ve çıkan yangında ölen ve yaralanan kadınlar oldu. O gün kadın işçiler

dır. Bu direnişten etkilenen kadın hak ve özgürlüklerinin yılmaz savaşçısı, tarihte gelmiş geçmiş tüm kadın kahramanlar arasında kuşkusuz en ön sırada yer alacak büyük devrimci Clara ZETKİN ve onun yol arkadaşları bir grup kadın sosyalist 1910 yılında Danimarka'nın Kopenhag kentinde toplanan ikinci enternasyonala bağlı sosyalist kadınlar konferansına bir karar tasarısı sunarlar. Bu karar tasarısı şöyleydi:

Çeşitli ülkelerin proleteryanın sınıf bilinçli siyasi ve sendikal örgütlerine uygun olarak tüm ülkelerin sosyalist kadınları, en önemli amacı kadınların oy kullanma haklarının elde edilmesine yardım etmek olan bir kadınlar günü her yıl düzenleyeceklerdir. Bu talep, tüm

O gün bu gündür kutlanan 8 Mart, bu karar tasarısının oy çokluğuyla onaylanmasından sonra her yıl tüm ülkelerde kadınlar sömürü, baskı, savaş kışkırtmacılığı ve kadınların aşağılanmasına karşı seslerini yükseltiyorlar, demeçler vererek, toplantılar düzenleyerek bu günün önemini vurgulayarak özgürlük ve sosyalizmden yana olan güçleri bu anlamlı günü desteklemeye ve dayanışmaya çağırıyorlar.

Bu gün, yani Uluslararası Kadınlar Günü, ev kadınları, çalışan halkın kadınları ve analar olarak tüm kadınların en acılı sıkıntılarını, ezilmelerini, horlanmalarına karşı mücadele etmek için topluma yönelmeleri gereken özel talepleri, amaçları ve politik hedefleri içermelidir.

Bu gün, yani proleter kadınlar günü, emekçi kadınların günlük çıkarlarını sosyalizm yoluyla özgürlüklerini kazanma savaşında devrimci güçlerini birleştirmek için önemli bir gün ve önemli bir faktör olmalıdır.

Yine bu günü kadınlar iktisadi ve toplumsal sıkıntılarını çözüme ulaştırmak için ve uygarlığa yaraşır bir yaşam doğrultusundaki haklı taleplerini gerçekleştirmek için, burjuva toplumuna karşı en olası yüksek politik faaliyeti ve en keskin mücadeleyi sürdürmek için bir çıkış noktası olarak kullanmalıdırlar.

8 Mart'ın Uluslararası Kadınlar Günü olarak kutlanmasının üzerinden 79 yıl gibi bir zaman geçti. Açıkçası bu 79 yıl içerisinde birçok şey değişti. Ezilenler, sömürülenler sömüren güçlere karşı tarihte görülmedik başarılar elde ettiler. 1789 Fransız Devrimi, 1848 Alman Burjuva Devrimleri, 1917 de Büyük Sosyalist Ekim Devrimi ve dünyanın her köşesindeki devrim ayaklanmalarına kadınlar da erkek proleterlerle, emekçilerle omuz omuza devrim ve sosyalizm; kadınların da tüm insanlar gibi özgürleşmesi için o kavgalara katıldılar, direndiler. Bu 79 yıl boyunca kadın, emperyalistler ve dünya gericiğinin en yok etme si-

KADINLAR KATILMADAN DEVRİM OLMAZ! DEVİRİM OLMADAN KADINLAR KURTULMAZ!

sömürüye, burjuvaziye karşı militan bir direniş sergilediler. Kan dökülmesine karşın yiğitçe direndiler ve büyük kazanımlar elde ettiler. İşte 8 mart, önemini bu anlamlı ve onurlu kadın direnişinden almakta-

kadın sorunuyla bağ içinde, sosyalist anlayışa bağlı olarak ele alınmalıdır. Kadınlar günü enternasyonalist bir karaktere sahip olmalı ve dikkatli bir şekilde hazırlanmalıdır." (C.Zetkin. Seçme Yazılar.)

lahlarıyla yürüttükleri karşı-devrimci savaflara ve onlara karşı halkların bağımsızlık, özgürlük ve sosyalizm mücadelesine tanıklık etti. Bu mücadelede üstüne düşen görevlerini layıkıyla yerine getirdi. Ama buna rağmen insan soyunun yarısını oluşturan kadın cinsi üzerindeki baskılar, sömürü ve erkek egemen ideolojisi sürüp gelmektedir. Aynı zaman da işçi sınıfının yarısını oluşturan kadın proleterleri kapitalist ülkelerde de baskısı sürüp gider... Feodal ülkelerde kadınlar ezilir, horlanır ve kişiliksiz bırakılırlar ve bu durum da sürüp gider...

Kadınların ezilmesi, baskıya maruz kalması doğal değil, tarihsel bir olgudur. Kadın, özel mülkiyetin ortaya çıkması sonucu toplumun sınıflara bölünmesiyle gerek iş gücü olarak gerekse kadın olarak erkeğin kölesi olmuş, yüzyıllarca sahip olduğu özgürlüğüne son verilmiştir. İlk sınıflı toplum olan ve özel mülkiyetin yasallaştığı köleci toplumda, erkeğin üretim sürecinde egemenliği kadın-erkek ilişkilerine de yansiyarak tek eşli evlilik ortaya çıktı. Temelinde mülkiyet bulunan ve çıkar ilişkilerinin belirleyici olduğu aile, eşler arasında yasal bağın kolayca çözümlenemediği bir kurum haline geldi. Görünüşte tarafların özgürce oynadıkları, yasal bağa dayandırılan resmi nikah ve tek eşli aile evlilikleri kadınların ezilişi, ikinci sınıf konuma itilmelerini gizlemeye yarayan hukuki bir perdedir. İnsanın insan üzerindeki egemenliği temeli üzerinde, zenginlerle yoksullar, sömürülenlerle sömürenler arasındaki sınıfsal çelişkide olduğu gibi, kadının dişi ve ana olarak ataerkil bir aileden erkeğe bağımlı oluşu, ailede ve toplumsal yaşam da hak yoksunluğunu oluşturur ve kadını ikinci konuma iter. Bu durum uygar dediğimiz uluslarda da mevcuttur. Kadınlar yasa önünde az haklara sahiptirler ve ailede, toplumda geri konumda olup bir ana olarak ortaya koyduğu emeği toplum tarafından takdir edilmemektedir. Yine kapitalizmde aile ve kadın bir tüketim işleviyle donatılmıştır. Toplumsal faaliyetlerde geri bırakılmış geri konuma itilmiş kadınlar hem sürekli tüketim alıştırmışlar (Moda, Süsleme), hem de cinsellikleri yaygın tüketim

min en önemli metası haline getirilmiştir.

Kapitalizmde kadınların durumu olumlu yönden etkiliyen pozitif bir gelişme; kadınların ortaçağ karanlığından sanayinin yardımıyla kurtulup doğrudan üretim sürecinde kitlesel olarak yer almaya başlamaları olgusudur. Bu durum, yani kadınlara toplumsal statüde oynayacağı rollerde ilerleme kazandıran bu gelişme, kapitalizmin ucuz emeğe, iş gücüne olan ihtiyacından doğmuştur. Makinalar bir yandan üretimde fiziki kuvvetin gereğini azaltırken, bir yandan da emeğin üretkenliğini arttırmış ve emeğin değerini de düşürmüştür.

Her ne kadar ekonomik gelişme, zorunluluklar kadını bizzat üreti-

çalıştığından ev işlerinde de zincire vurulmuşlardır. Yani çalışan işçi kadın işini korumanın, evdeki işleri yürütmenin ve çocuklara bakmanın yanında diğer tüm sınıfsal baskıları da göğüslemek zorunda kaldığından bir bütün olarak erkeklerden iki kat daha fazla çalışmaktadır. Demek ki emekçi kadın hem doğrudan üretime katıldığından, hem de toplumsal üretim için ev işi, çocuk bakımı vs. işleri üslenen olarak ve bu işleri de ücretsiz yaparak çifte sömürü altında yaşamaktadır.

Ülkemiz Kürdistan'da hala karasaban türü üretim araçlarının var olduğu feodal bir toplumda, sömürgeciliğin ağır etkileri, baskıları yanında toplumda kadının rolü, konumu kadın-erkek

MÜCADELEMİZ KADINLARIN GERÇEK KURTULUŞ MÜCADELESİ OLMALIDIR!

min içine çekmiş ise de bu durum kadınların "kurtuluşunu" getirmemiştir.

İşçi kadınlar iş piyasasından

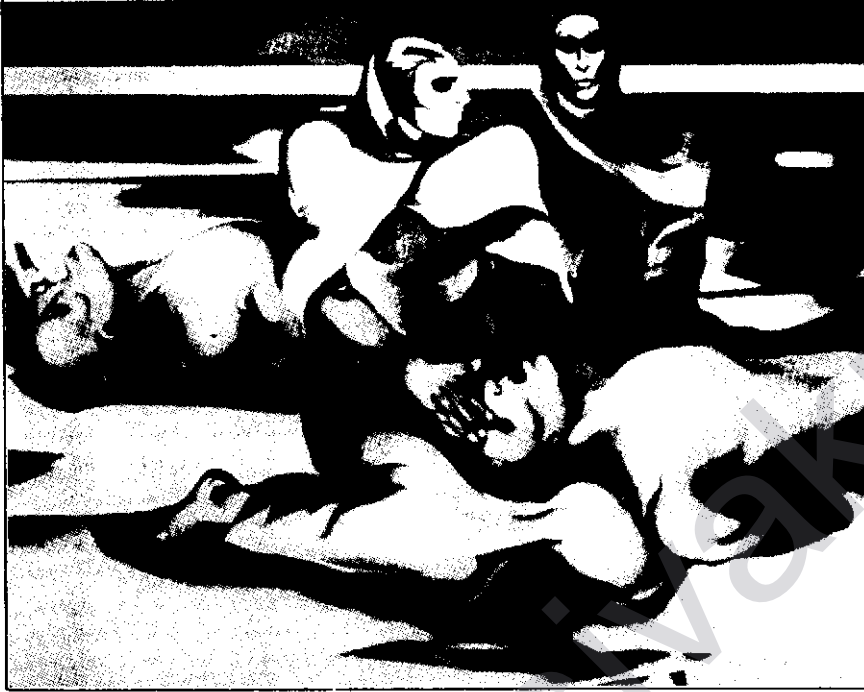
ilişkilerinde feodal erkek egemen ideolojisi ve uygulamaları sömürgeci devlet desteği ile toplumun geçerli yasaları durumuna getiriliyor. Top-

lum olarak Kürtler sömürülerek çağın en en gerisine itilmişse, Kürt kadını da bu yaşam içerisinde en geri yeri tutmaktadır.

Kürdistan'da kadınlar büyük çoğunlukla eski yerleşik önyargıların altında sosyal kurumlar, din, gelenek ve görenekler tarafından ezilmiş bir şekilde, toplumsal yaşamın ataerkil ve kapitalizm öncesi baskı biçimleri altında yaşıyorlar, çalışıyorlar. Günümüzde Kürdistan'lı kadınlar, yani ezi-

kardeşin evlenince de kocanın hakimiyeti sürmekte ve bir çok şekilde süren poligami (çok evlilik) ve çok yönlü baskılar altında inlenmektedirler. Yani Kürt kadını sınıf baskısı, ulusal baskı ve feodal biçimlerle süren cinsel baskı ile üç defa köle durumundadır.

Kürt kadını halkı ile beraber sömürge ulus olmanın beraberinde getirdiği baskıları, zulmü yakından tanıyor. Dilini serbest konuşamıyor, milli giysilerini gi ymesi yasak,

KADINLAR ÜZERİNDE BASKI VE ZULME SON!

len, sömürülen milyonlarca kadınlarımız, ulusal zulüm altında köreltilmişler, küçük görülmüşlerdir. Ülkemizde kırsal kesimde töre, din, kültür gibi etmenlerle insan gücünün kullanıldığı tarımsal işlerde daha yaygın bir şekilde kadınlar kullanılmaktadır.

Sabırlı, dayanıklı, ısrarlı çalışmaya yatkınlığı ve işe uyma yeteneğiyle bu elverişsiz iş koşullarında yüksek verimle çalışan kadınlarımız günümüzde bile bu kısır döngüden kurtulmuş değildir. Ülkemizde kadın evde, ahırda, tarlada, ulaşımda, fabrikada çeşitli işler yaparak onaltı saat çalışmakta sadece bir kaç saat dinlenebilmektedir.

Kadınlarımız hala ülkemizde başlık parasıyla 13-14 yaşlarında henüz çocukluklarına doymadıkları bir çağda görücü usullerle satılmakta, evde babanın, erkek

çocuklarını istediği gibi yetiştirmesi yine yasak. Kadına dünyayı tanıma fırsatı vermeyen, onun politik, sosyal faaliyete atılmasına izin vermeyen, bağımsız karar verebilen kişilik sahibi olmalarını istemeyenler, yine sömürgecilerdir. Bu durum onların işine gelmektedir. Sömürgecilerin oyunlarına gelmeyelim! Onlar kadın-erkek ayrımı gözetmeksizin halkımızı katlediyorlar, işkencelere, baskılara maruz bırakıyorlar. Aynı zamanda işkencehanelerde, cezaevlerinde, açlık grevlerinde evlatlarını yalnız bırakmayan bir zamanlar Arjantin'de faşizme karşı direniş simgesi anaların geleneğini Kürdistan'da yaşatan, direniş düzenleyen, yavrularına yapılan bu vahşetleri protesto etmek için açlık grevi düzenleyen, dayanışan ve tüm dünyaya, insanlığa ibret olsun diye kendilerini benzinle yakan Kürdistanlı kadınların, anaların

İSYANI... Bu isyandan daha büyük isyan olabilir mi? Onlar bizlerin gururu ve onuru zindandaki evlatlarında şüphesiz direniş potansiyelidirler. Her ne kadar sömürgeciler Kürdistan kadını toplumsal gelişmelerin dışında tutmak istiyor ve çaba sarfediyorsa öyle ki; sınıf bilincinden, ulusal bilinçten uzak, pasif bir konuma sokulmak istenen Kürdistan kadını eğitimsizliğe, bağımsız karar verme yeteneğinin ortadan kaldırılmasıyla her zaman edilgen bir konuma itilmek istenmiştir. Fakat acılar ülkesi Kürdistan'da tüm engellere rağmen kadınlarımız her geçen gün bilinçlenerek baskılara meydan okuyarak, baş kaldırarak direniyorlar, direnmelidirler. Ezilme, horlama Kürt kadınının alın yazısı olmaz, olmamalıdır.

8 Mart'ları anmak; kadın yığınlarını, evcilliğin, köleliğin sınırlarından çıkarmak, sınıfsal, ulusal ve cins baskısı altında ezilen kadınları kadın savaşçılar olarak emek ile sermaye arasındaki tarihsel savaş alanına çekmek olmalıdır.

8 Martlar özgürlüğe ve insanlığa susamış kadın kitlelerini eşit haklı, özgür bireyler olacakları SOSYALİZM'e uzanan bir köprü olmalıdır.

Sonuç olarak; kadın sorununun bir takım reformlarla çözümlenebilecek bir sorun olmadığı görüşünü savunarak, bu sorunu büyük toplumsal sorunun bir parçası olduğu ve ancak proletaryanın cinsiyet ayrımı gözetmeksizin ezilenlerin, sömürülenlerin ortak mücadelesi ve kapitalizmi parçalamasıyla mümkündür. Ancak ve ancak özel mülkiyeti kaldırarak proletarya devrimi insanın insan tarafından sömürülmesini, egemenlik altında tutulmasını ve haklardan yoksun bırakılmasının temellerini ortadan kaldırır.

Özgürlüğe, eşitliğe susamış kadın kitleleri:

- Kurtuluşun için verilen mücadelede onurlu yerini almalısın!
- Unutmamalısın ki, bu mücadelede kaybedilecek hiç bir şeyin yok!
- Ama kazanılacak koca, özgür bir dünya var!

Mart 1989
SEYRAN DİLAN

8 MART DEMOKRAT KADINLAR BAYRAMI

Sekiz martta doğdu günümüz
Kadınların bayramıdır,
Demokrat kadınların.
O gün kırdı ayağımızdaki prangayı
Sovyet düzeni, Bolşevizm yolu
Bu sevinç dolu, çok güzel günde
İnsanlık, eşitlik günü
Özgürlük, bağımsızlık gününde
Kara çarşafımızı alıp yırttı.
Işığı aydınlık Sovyet burcundan
Sevinç saldı tüm dünyaya
Kadınlara sevinç saldı
Sevinç, halay; düğün, muştı
Tutuştuk el ele; Çin'den ta Çin'e
Eşit olduk kadınla erkek.
Tez doğdu bu güneş ve yıldız bize
Tutsaklık, boyunduruk günü gitti
Yöneldi bize özgürlük günü.
Değerli demokrat bacılar hey
Halkımız bizim uğraş ve kavgalar
Çağıralım, "yaşasın Stalin" diye
Marks'ın öğrencisi, arkadaşı Lenin'in.

—“Özgürlük Devrimi”, 1954—

Ciğêrxun

HEŞTÊ ADARÊ CEJNA JINÊN DEMOQRAT

Heştê adarê roja me hîlat
Cejna jinaye, jinên demuqrat
Vê roja pîr xweş, roja dîlşadî
Roja serbestî, gerdenazadî
Roja însanî, roja wekhevî
Nîzama Sovyet rêça bolşevî
Qeyda lingê me wê rojê şikand
Ew çaroka reş vegirt û çirand
Lî birca sovyet derket rohanî
Lî dînyayê tev, jinan kîr şahî
Şahî û govend, dîlan û mîzgîn
Destên hev girtin jî Çîn ta bî Çîn
Em bûne wek hev tev de jin û mêr
Lî me zû derket ev roj û sitêr
Roja dîlî çû, roja bîndestî
Ey xuşkên hêja jinên demuqrat!
Heqqê me ye tîm ev kar û xebat..
Em tev de bêjin bîjî Sitalîn
Şagîrdê Markîs hevalê Lenîn.

—“Sewra Azadî”, 1954—

Ciğêrxun

21. Sayfanın Devamı

kendisinde isteği toprakların bir kısmının İran'a devr edilmesini kabul etti. Buna karşılık İran'da Güney Kürdistan'daki milli hareketi artık desteklemeyecekti. 6 Mart 1975 Cezayir antlaşmasından sonra Sâdâbad Paktı ruhu sömürgeci devletler arasında yeniden tam işlerlik kazanmaya başladı. Irak yeni aldığı Sovyet Migleriyle, Hindistan menşeyli napalmlarla topyekün Güney Kürdistanı bombalamaya başladı. Kürdistan sömürgecilerin ateşi altında yanıp kavruluyordu. Bu durum karşısında şaşkına dönen KDP feodal-burjuva önderliği dönemin ABD başkanı Mr. Nixon ve Dışişleri Bakanı Mr. Kissinger'e mektup üstüne mektup yazarak yardım talebinde bulundu. KDP önderliğinin tüm aman ve feryatları ABD emperyalistlerinin yanında fayda etmedi.

Mustafa Barzani hatta daha ileri giderek kendilerine yardım edildiği taktirde ABD'nin 51. eyaleti olmaya hazır olduklarını belirtti, fakat KDP önderliğinin bu açıklamasında Güney Kürdistan ihtilaline birşey getirmedi. ABD, Sâdâbad Paktı ruhunu yeniden diriltten müttefikleri Türkiye ve İran'ı Güney Kürdistan ihtilaline tercih etti. ABD emperyalizmi Orta-Doğu'daki statükonun o dönem değişmesinden yana değildi. Güney Kürdistan'daki ihtilalin kısmen de olsa başarıya ulaşması Orta-Doğu'da statükonun değişmesini gerektiriyordu. Statükonun Kürdistan ihtilali lehine değişmesi demek sömürgeci İran ve Türkiye devletlerinin darbe alması, zayıflaması demektir. ABD Türkiye ve İran gibi iki sadık dostunu kaybetmek istemiyordu. Diğer yanda KDP önderliği ABD emperyalizminin dünya halklarının önemli düşmanlarından bir tanesi olduğunu unutmamıştı. Güney Kürdistan ihtilalinin önderliğinin uzak görüşlü ve gerçek anlamda devrimci olmasından dolayıdır ki ABD emperyalizmine ve sömürgeci güçler arası bazı geçici çelişiklere bel bağlandı. ABD emperyalizmi Orta-Doğu'da statükonun değişmemesini istemekle, Kürdistan ihtilalinin bastırılması yönünde tavır koydu.

Devam edecek

8 - 1975, Kawa bildirisinden.

9 - Kürtlerin Savunması a.g.e. s.217.

10 - KDP Yeni Stratejisi.

11 - KDP Yeni Stratejisi.

12 - KDP Yeni Stratejisi.

13 - KDP Yeni Stratejisi.

JÖN TÜRKLER VE KÜRDİSTAN

RUSYA'DAKİ OLAYLAR
(1905)

1900-1903 yılları arasında Rusya'da işçi sınıfı hareketinde önemli bir yükselme görülür. Çarlık işçilerin mücadelesini önlemek için yeni bir dizi tedbirler almaya başladı.

Çarlık polisi Moskova Jandar-ma Şefi Zubatov'un ismiyle anılan Zubatovizm isimli yeni bir polis sendikacılığını örgütlemeye girişir. İşçi kooperatifleri polisin izniyle kurulacak, ayrıca çeşitli dernekler polisin denetiminde kurulacaktır. Bir çok büyük kentte bu doğrultuda dernekler kurulmaya başlanılır.

Ama polisin isteklerinin tersine işçiler, yasal Zubatov derneklerinde grevler örgütleme ve isteklerini yerine getirmek için yararlanmaya başlarlar. Hatta öyle ki, bu dernekler işçilerin sınıf bilinçlerinin gelişmesine katkıda bulunur.

Polisin adamları işçiler arasında Kömünist ajitatörlerin etkilerini kırabilmek için, hükümetin yakında fabrikaları işverenlerden alarak işçilere devredeceğini vs. anlatacak kadar ileri gidiyorlardı. Polis, bazı grevlerde işçileri desteklemek zorunda kalıyordu.

1902 Temmuz'unda Odessa'da Zubatovcuların önderliğinde bir grev patlak verir. Fakat grev tüm şehre yayılır. Siyasi bir durum kazanır. İşçilerin mücadelesi polis oyunlarına rağmen gelişme gösterir.

Siyasi grevler özellikle Ukrayna topraklarında önemli bir artış gösterir. Çarlık kendi polis örgütünün sendikasına karşı tavrı alır.

Moskova ve St. Petersburg şehirleri dışındaki tüm işçi derneklerini kapatır. Üstelik Zubatov sürgüne gönderilir. (1903)

Petersburg'daki işçi sendikasının adı "Rus Fabrika ve Atölye İşçileri Meclisi"ydi. Petersburg'un bir çok semtinde şubeleri vardı. Dini, kültürel, eğitsel ve karşılıklı yardımlaşma faaliyetleri vardı. Önderleri ise bir hapishanenin papazı olan Gapon'du. Lenin, Gapon olayını değerlendirirken bu hareketin emek-sermaye arasındaki mücadeleye katılmaktan çok, işçilerin bir

araya gelerek boş zamanlarını eğitici işlerle uğraştıklarını "Gapon'un sonradan yazdığı gibi zamanlar her toplantı oturma odasında dua ile açılır ve kapanırdı." Tüzüğünü aldıktan sonra Meclis'in 11 Nisan 1904'deki resmi açılışında dini bir tören yapılmış, 'Tanrı Çar'ı korusun' üç kere okunmuş ve Meclis, İşçileri Bakanı'na 'taht ve anavatan için hareketli sevgilerinden ilham alan işçilerin en itaatkar duygularını götürmek için saygı dolu istihamlarıyla' diye telgraf göndermiştir. (Lenin, Eserler, C.15, Sf. 276) diye yazıyordu.

Petersburg'da 12 bin kişinin çalıştığı Putilov fabrikasında Aralık 1904'de dört Gapon taraftarı işçinin, dernek üyesi olmalarından dolayı fabrikadan atılınca 3 Ocak 1904 günü bu işçilerin tekrar işe alınmaları için grev yapılıyordu.

Sonraki gelişmelere bakıldığında bu küçük olayın kıvılcımın tutuşmasında çok önemli bir rolü oluyor.

Putilov işçileri arkadaşlarının tekrar işe alınması için Rus Fabrika ve Atölye İşçileri Meclisi'ne gittiler. Meclis yöneticileri, işçilerin isteklerini ister istemez kabul etmek zorunda kaldı. Tüm şubelerinde toplantı yapıldı.

Papaz Gapon, dört işçinin geri alınmasının yanısıra daha başka önerilerde ve isteklerde bulundu. 8 Saatlik işgünü, erkek ve kadınların ücretlerinin yükseltilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve ücretsiz sağlık yardımı bunların arasındaydı.

Papaz Gapon işçilerin mücadelesini ekonomik mücadele ile sınırlandırmaya çalışıyordu. O devrimcilerin işçilere dağıttığı bildirilerin okunmadan yırtılmasını istiyordu.

Meclis yöneticileri işçileri, Çar'a başvurdukları taktirde daha iyi olacaklarını açıklıyorlardı. Tabii ki bu istem polise kabul ediliyordu. Böylelikle amaçlanan saraydan gelecek bir iki söz ve bazı tedbirlerle

başvurulacağı doğrultusunda yapılacak açıklamalar, olayların gelişmesini önleyeceği gibi Çar'ın işçi dostu olduğu imajı yaratılacaktı.

Papaz Gapon'un önderliğinde işçiler Çar'a bir dilekçe yazacaklar, sorunlarını belirtecekler Çar'ın ve dinsel resimlerin taşınacağı, kilise sancakları ile birlikte kabul edilebilir bir miting yapacaklardı.

Bolşevikler, öncelikle böyle bir miting için karşı tavrı ahyordular fakat gelişmeyi önleyemeyince de Meclisin bölgesel toplantılarına ajitatörler yollarlar. Dilekçeye birtakım yeni kararlar eklenmesine katkıda bulunurlar. 8 saatlik işgünü, kilise ve devletin ayrılması, toplanma özgürlüğü, Rus-Japon Savaşı'nın sona erdirilmesi, Kurucu Meclis'in toplanması bunların arasındadır. 3 Ocak'ta başlayan grev, 7 Ocak'ta tüm başkentte yaygınlık gösterir. Resmi makamlar 100-150 bin civarında işçinin greve gittiğini bildiriyordu.

9 Ocak Pazar günü (Kanlı Pazar) 200 bin işçi Papaz Gapon'un önderliğinde yürüyüşe geçer. Çar dilekçeyi kabul etmez. Kışlık Saray'dan göstericilere ateş edilir. Bin kişiden fazla ölü, iki bin kişi de yaralanır. Papaz Gapon aynı gece 'artık bizim çarımız yok' diyordu kalabalığa.

Çar'ın Savunma Bakanlığı olayı İngiliz-Japon işi bir provokasyon olarak değerlendiriyordu. Tabii ki Kilise Meclisi'de buna katılıyordu.

İşçiler bu olaydan önemli bir ders çıkarırlar. Proletarya yıllarca edinebileceği bir bilinçlenmeyi bir gün içinde elde eder. Çünkü işçiler artık hükümetin çekilmesini isterler. Fakat bu olaylarda devrimciler yetersiz kalırlar.

Menşeviklerin önderi Martov, Papaz Gapon'un derneklerinin büyümesi ve değişmesi karşısında devrimci örgütlerin yetersizliğinden bahseder. Ayrıca grevler sırasında RSDİP olayların gerisinde kaldıklarını belirtir. Olayların

gelişme gösterdiği esnada da artık RSDİP'in bildirileri yırtılıyordu.

Ancak RSDİP üyeleri sonradan parti programı çerçevesinde harekete geçiyordular. N. Doroşenko ise, Bolşeviklerin katılımını 15 kişi kadar olarak tespit eder.(Ocak 1905 Günlerinde Sosyal Demokrat Bolşevik Bir Örgütlenmenin Rolü, Sayı 3, Sf. 214).

Lenin "3 Ocak günü Putilov İşletmelerinde başlayan greve işçi sınıfı hareketinin en muhteşem örneklerinden birine dönüşüyor... Ve Zubatov hareketi artık kendi sınırlarını aşıyor. Polisin çıkarları için, Otokrasiyi desteklemek ve işçilerin siyasi bilincini köreltmek için polis tarafından başlatılan bu hareket, Otokrasiye karşı olmaya ve proleter sınıf mücadelesinin bir patlamasına yolaçmaktadır" (Lenin, Eserler, C.8, Sf.590)

Lenin, Gapon hakkında iyimserdir. Hatta Cenevre'de kendisiyle görüşür. RSDİP Petersburg Komitesi Sekreteri S. I. Gusev ise Gapon'un şüpheli olduğu doğrultusunda Lenin'le yazışır.

1905-1907 yılları arasında Rusya'da birbiri ardına işçi grev ve direnişleriyle, köylülerin isyanı her tarafta görülür. Yangın tüm Rusya'yı kaplamıştır.

RSDİP devrim karşısında pek hazırlıklı değildir. Olayların gelişimi kendi örgütlülüklerinden çok daha hızlıdır.

Ayaklanma, her sınıfı etkiler. Çeşitli sınıfların örgütlülükleri de, olayların gelişimiyle birlikte değişikliğe uğrar.

Bolşevikler, sınıf mücadelesinin gelişiminin bu safhasında örgütlenmenin siyasete tabi olmasının bilincinden hareket ederek örgütün üye sayısının çoğaltılmasından yanadırlar. Ayaklanmayı bir sanat olarak kavrayan Lenin, onu tüm incelikleriyle kavramaya çalışmıştır.

Mayıs 1905'te III. Kongrede üzerinde en çok konuşulan konu ayaklanmadır. Ayaklanmanın siyasi ve pratik yönleri üzerinde durulur. Bolşevikler ve Menşevikler, yaklaşan devrimin burjuva yönünü görmekte birlikte, Menşevikler Rus devriminin libarelli iktidara getireceğini düşünüyorlardı. "Madem ki devrim burjuva karakterli, o halde iktidar burjuvazinin olmalıydı. Sosyalistler ise muhalefet

görevine devam etmeliydiler." diyorlardı. Bolşevikler ise "İktidarın işçilerin ve köylülerin elinde olmasını, bunların devrimci-demokratik diktatörlüğü sayesinde ulusların eşitliği ve ayrılıp bağımsız devlet kurma hakkını, 8 saatlik iş gününün, toprak sorununun vs.nin çözüleceğini, bu anlamıyla da iktidarı ele geçirmeyi" hedefliyorlardı.

1905 devrimi yenilgiyle sonuçlanır, fakat ülke içinde yankıları büyüktür.

Siyasi partiler bir sınavdan geçmişlerdir. Çeşitli sosyal tabakalar önemli deneyimler kazanırlar. Sınıflar kesin bir ayrışmadan geçmiş ve yoğun siyasi mücadelede şekillenmişlerdir.

Devletin yanında yer alanlarla, proletarya ve köylülüğün yanında yer alanlar açıklıkla görülüyordu.

Kitlelerin ciddi bir şekilde eğitimi, onların bağımsız siyasi ve özellikle de devrimci mücadelesinden ayrı düşünülemez. Ezilen, sömürülen yığınlar mücadele içinde eğitimden geçerler.

İşçiler ve köylüler bu mücadeleyle libarellerin sahte sloganlarını görmüşler ve onlardan kopmaya başlamışlardır.

Sınıf mücadelesinin kızgınlığı döneminde, sınıf gruplaşmalarının kalıcı bir yeri oluşur. Büyük siyasi partilere ayrışılır. Bu durum, yenilgi ve sonrasında da varlığını sürdürür. Bazı örgüt, grup veya partilerin yeraltına çekilmesi ve hatta hiç bir varlık göstermemesi ve hatta siyasi hayattan çekilmeleri karşısında bile bazı siyasi güçlerin en ufak kıpırtıda da gene temel siyasi örgüt veya gruplar, partiler tekrar kendilerini göstermekten alıkoymıyacaklardır. Bunun biçimi çok değişik olabilir. Fakat devrimin temel sorunları ortada durduğu sürece, faaliyetlerin yönü ve karakteristik biçimi aynı biçimde kalacağı açıktır.

1905-1907 yılları arasında yaklaşık 4 milyon işçi greve giderken, bu rakam 1907-1910 yılları arasında 300 bin kadardır.

Devrim yenilgiye uğrayınca beyaz terör de boy göstermeye başlar.

Stolypin gericiliği döneminde 5000 ölüm cezası verilmiş, 3500'ü infaz edilmiştir. Keza 1905-1907 yılları arasında da yüzlerce kişi

katledilmiştir.

Devrim yenilgiye uğratılınca, dağılma, moral bozukluğu ve bozgun tüm kesimleri etkiler. Bölünme, yalpalanma ve dağılma RSDİP safalarında da yaygınlaşır.

BÖLÜM-III TÜRK AYDINININ ROLÜ

Osmanlı toplumunda ayrıcalıklı yere sahip olanların batılılaşmayla birlikte sadece mal varlıklarında değişme olmuyordu. Yaşam tarzları da buna bağlı olarak değişiyordu.

Batılı burjuva aydınlar feodalizmle karşı yürütülen mücadeleler sırasında şekillenmişlerdi. Osmanlı aydınları ise, kapitalist Batı karşısında feodal devletin yanında saf tuttuklarından tutucu ve liberaldiler. Çünkü Osmanlı devletinin parçalanmaması için uğraşı veriyorlardı. Aydınlar, "özgürlük", "eşitlik", "kardeşlik" sloganlarını tamamen içi boşaltılmış bir biçimde ele almaktaydılar. Bu nedenle tarihi misyonunu oynayamıyorlardı.

1865'te Yeni Osmanlılar denilen; Namık Kemal, Refik, Reşat, Nuri ve Ayetullah adlı kişilerce "Yurt Sevgisi Birliği" adı altında bir dernek kurulur. Kendilerine Ziya ve Şinasi'de katılır. Batılılar bunlara Jön Türkler diyorlardı.

Padişah böylesi bir gelişmeden rahatsızdır. Üzerlerine gider. Olayın yaygınlık kazanmadan geçiştirilmesi için hafif cezalar verilir.

Mısır Hidivi Mustafa Fazıl Paşa, bunlara destek verir. Bir kısmını yurtdışına çıkartır. Maddi yardımlarını esirgemez. Jön Türkler "Hürriyet" ve "İbret" gazetelerini çıkarırlar. Muhalif olmalarına rağmen pek ciddi girişimleri yoktur. Fazıl Paşa, Padişah'ın Avrupa gezisi sırasında (Sultan Abdülaziz'in 1867 Avrupa gezisi) Padişah'la anlaşınca yardımı keser. Hürriyet gazetesi artık çıkmaz olur.

"İbret" İstanbul'da yine yayınlanır. Kanun-î Esâsî (1876) Mithat Paşa'nın da çalışmalarıyla Jön Türkler'ce hazırlanır. Fakat Padişah Rus Savaşı'nı bahane edip Kanun-î Esâsî'yi rafa kaldırıncaya sürgünlük tekrar başlar.

Devam edecek

GÜNEY KÜRDİSTAN'DAKİ MÜCADELENİN DÜNÜ VE BUGÜNÜ

Y. ROHAT

Geçen Sayıdan Devam

Asılma! bakılırsa 1975 senesinde Güney Kürdistan'da yenilen ve hüsrana uğrayan Kürdistan halkı olmadı. Yenilen ve hüsrana uğrayan, ham hayaller peşinde koşan, kendi halkının yaratıcı özgücüne güvenmeyen feodal-burjuva önderlik oldu. Güney Kürdistan ihtilali bitmedi, Kürdistan'ın yalçın dağları ülkemizin Güneyinde partizan müfrezelerine barınak ve sığınak olmaya devam etti. Bundandır ki Güney Kürdistan, Kürdistan'ın diğer parçaları için, umut ve moral kaynağı olmaya devam etti.

Halkımızın burjuva feodal önderlik altında aldığı darbeler neticesinde, Kürdistan işçi sınıfı milli kurtuluş mücadelesinin bu önderliğin bayrağı altında verilmeyeceğini kavrayarak ilk örgütlü birimlerini oluşturmaya başladı. 1945'de kurulan ve kısa bir süre devam eden Kürdistan Komünist Partisinin kendisini feshedip KDP gibi bir kitle partisine katılmasından sonra, Kürdistan emekçilerini ve işçi sınıfını örgütleyecek birimler kalmamıştı. 1975 Güney Kürdistan yenilgisinin verdiği acıyla, Kürdistan'daki sınıf mücadelesinin kanunları Kürdistan Proletarya Birliği'nin (Yekitiya Proletarya Kurdistan) önceli olan KAWA'yı yarattı. İşte Kürdistan halkının devrimci KAWA'sı bu şartlarda doğdu. Kürdistan'lı marksistler o dönem Güney Kürdistan'daki duruma ilişkin çıkardıkları bir bildiride Kürdistan halkına şöyle sesleniyorlardı ; *"Güney Kürdistan halkı yenilmedi. Güney Kürdistan Milli Kurtuluş meşalesi sönmedi, yenilen ve yok olan feodal-burjuva önderlik ve onların ham hayalleri oldu"*⁽⁸⁾ Gerçektende öyleydi. KDP önderliğinin mücadeleyi durdurma kararı aldığı bir ortamda Kürdistan'ın tüm parçalarında marksist eğilimli hareketler şekillenmeye başlamıştı. Başında marksist eğilimli olarak şekillenmeye başlayan bu hareketler içerisinde buldukları tüm zaaf ve eksikliklerine rağmen bir dönem

sonra Kürdistan işçi sınıfının gerçek örgütünü yaratacaklardı.

Mustafa Barzani'nin kendisinde, kendi mensup olduğu sınıfın artık bu işi götüremeyeceğini, kendi rolünde bir anlamıyla artık bittiğinin farkına varmıştı. Zaten emperyalizm çağında burjuvazinin sonuna kadar bir milli direnişe önderlik etmesi mümkün değildi. 6 Eylül 1976'da Mustafa Barzani bir gazeteci ile yaptığı röportajda 1975 yenilgisi ve Kürdistan Milli Kurtuluş mücadelesine ilişkin şunları der ; *"Benim devrimim ulusal bir hareketti... devrim bitmedi... ama şimdilik durduruldu... benim kişisel rolüm bitti, ama Kürt halkı bundan sonrada var olacaktır... Ben teslim olmadım... Ben devrimin şimdilik durdurulması kararına vardım. Ben daha fazla kan dökülmesini engellemek istedim. İran'da bize yardım etti, ama yükün en ağırını Kürt halkının kendisi taşıdı. Uçakların Kürdistan'da yaptıklarının kendi gözlerinizle görmeliydiniz. Onlar bizleri yenmek için yapmadıklarını bırakmadılar... Denge yoktu... Ve onlar İran'la anlaşırken kendime sordum, daha ne kadar ?"*⁽⁹⁾ Burjuva feodallerin tipik karakteridir ; halkın yapıp becerdiği her şeyi kendilerine mal ederler, kendileri olmadan hiç birşeyin olamayacağı propagandasını yaparlar. Mustafa Barzani Kürt halkının mücadelesinin hiçbir zaman bitmeyeceği gerçeğini görmeye kendisini kısmen diğer feodal-burjuvalardan ayırıyor. Zaten Kürdistan devrimci hareketinin kısmen sempati duyduğu yön, Barzani'nin bu yönüdür.

1975 GÜNEY KÜRDİSTAN'DAKİ MİLLİ DİRENİŞ MÜCADELESİ KARŞISINDA BAZI DEVLETLERİN TUTUM VE ROLLERİ

ABD Emperyalizminin Güney Kürdistan'daki milli direniş karşısındaki tavrı ve rolü : Amerika Birleşik Devletleri KDP ile ilişkilerini İran

ve İsrail devletleri aracılığıyla sağlıyordu. İran Şahı 1962 yılında politbüro vasıtasıyla KDP'ye yardım önerisinde bulundu. KDP yöneticileri İran'ın yapacağı yardım üzerinde tartıştıktan sonra kabul ettiler. 1964'e gelindiğinde sömürgeci İran Devleti KDP'ye karşı ikili oynamaya başladı, hem KDP'yi destekler göründü hemde KDP içerisindeki bölünmeyi besleyerek teşvik etti. Kendi bildiğince kendisine daha bağımlı bir KDP yaratmak istiyordu. 1965'deki çatışmalarda İran KDP'yi Irak'a karşı destekler göründü.

1966 yılında Abdurrahman Arif önderliğindeki Irak devleti Peşmerge ordusu karşısında habire mağlup düşünce, yaz aylarında KDP'ye görüşme teklif etti. Böylelikle Mustafa Barzani önderliğindeki KDP ile Abdurrahman Arif önderliğindeki sömürgeci Irak devleti arasında otonomi müzakereleri başladı. Otonomi müzakereleri 29 Haziran 1966'da KDP lehinde bir anlaşma ile sonuçlandı. Bu sonuç bir bildiri ile Bağdat radyosu tarafından duyuruldu. KDP ile Irak devleti arasında varılan mutabakattan sonra yayınlanan bildiriye radyodan duyan İran makamları oldukça üzüldüler. Çünkü KDP'yi henüz istedikleri oranda Irak'a karşı kullanamamışlar ve esas hedefledikleri amaçlarına ulaşamamışlardı. 1969 yılına kadar İran devletinin yaptığı yardımlar çok sınırlı düzeyde kaldı. 29 Haziran bildirisi imzalanmadan önce, KDP önderliği Irak'la bir anlaşma sağlanmadığı taktirde ; Irak'ın İran'a bazı tavizleri verip hareketi yardımsız bıraktıktan sonra bastırma planları içerisinde olduğunu anlamıştı, kendi halkının öz gücüne güvenmeyen KDP bundandirki Irak'la anlaşma sağladı. Dönemin faşist İran Şahı KDP'yi elden çıkarıp esas hedeflediğine varamadığı için küplere biniyordu. Oldum olası sömürgeci tabiatı gereği hiçbir zaman kürt halkına dost olmayan İran Şahı o dönem KDP ve Kürt halkına karşı

intikam hırslarıyla yanıp tutuştu. Barzani o dönem kendilerine yardım eder görünen İran için şu doğru tespiti yapmıştı ; "İrak bugün bizi yok etmek istiyor ; İran ise bizi 10 yıl sonra yok etmek istiyor".⁽¹⁰⁾ 1969'a gelindiğinde Irak 1966'da Kürdistan milli hareketi ile yaptığı antlaşmayı çiğniyerek yeniden topyekün Kürdistan'a saldırdı. 28 bini 66 cahşlarının devamı olan güçlerin yanısıra binlerce sömürgeci Irak askeri Kürdistan'a karşı taaruzla geçirildi. KDP ve Irak arasında çatışmaların yeniden alevlenmesi üzerine ; İran Basra Körfezinde Irak'tan talep ettiği ve Irak'ın vermek istemediği topraklardan dolayı, KDP'ye yeniden destek vermeye başladı. İran tarafından KDP'ye yapılan yardımlar kat kat artırıldı. Irak yeniden zor durumda kalınca zaman kazanma açısından KDP ile yeiden anlaşma masasına oturmak zorunda kaldı. İran KDP'den Irak'a karşı saldırılarını devam ettirmesini istedi. KDP ise İran'ın bu isteğini kabul etmedi. 11 Mart 1970 antlaşmasından sonra İran ile KDP arasındaki ilişkiler bir daha kesildi. Bu ilişkilerin kesilmesi Kürdistan'daki ihtilalin lideri konumunda olan Mustafa Barzani'ye Baas tarafından bir suikast düzenlenmesine kadar sürdü. Barzaniye karşı faşist Baas Partisi suikast düzenledikten sonra İran Şahı KDP ile yeniden ilişki kurmanın yollarını aradı. Böylelikle İran devleti KDP önderliği ile yeniden ilişkiye geçmeye başladı. İran Şahı bir yurtdışı gezisi esnasına Viyana'da kendisininde Kürtler gibi Ari ırkından olduğunu vurgulayarak Kürtleri hiçbir zor durumda bırakmayacakları doğrultusunda beyanatlarda bulundu. İran KDP'ye verdiği destek doğrultusunda KDP'den kendi istekleri doğrultusunda Irak'a saldırmalarını istedi. KDP onların bu isteğini onların istediği tarzda yerine getirmedi. Tamda bu dönemde ABD Cumhurbaşkanı R. Nixon ve Dışişleri bakanı Henry Kissinger kendi elçileri aracılığıyla devreye girdiler, kürt ihtilalini yalnız bırakmayacaklarını, her şeye rağmen ihtilali destekliyecekleri doğrultusunda vaatlerde bulundular. Kürdistan'daki ihtilalin önderliğine İran üzerinde Tank, uçaksavar ve uçak verecekleri sözünü verdiler. Feodal-bujuva önderliği ABD emperyalistlerinin ballandırmış sözlerine kandı. KDP Irak saldırılarına karşı gücünü

iyi hesaplıyarak bir savunma taktiği geliştirmede. - Özellikle-ABD emperyalistlerinin vaatlerine kanılarak savunma ve saldırı planları Peşmerge ordusunun gerçek gücüne göre yapılmadı. KDP yöneticilerinininde daha sonraları belirttikleri gibi "yapılan maddi yardımlar, verilen söze uygun bir düzeyde değildi."⁽¹¹⁾ KDP'ye verilen yardımlar sadece Irak'ı biraz yıpratabilecek ve İran'ın lehine Irak'ı dize getirebilecek nite-likteydi.

O dönem Kürtlere gerçek anlamda özgürlük getirebilecek bir yardım ne İran sömürgecileri tarafında mümkündü ne de ABD emperyalistleri tarafında. ABD'nin amacı bölgedeki statükoyu kendi lehinde güçlendirmektir. ABD'nin İran üzerinde Kürdistan ihtilâline yaptığı yardımlara ilişkin ihtilalin yetkili ağızlarından okuyalım. "Askeri yardıma gelince ; Kürt ihtilâlinin de Baas'ın da birbirine karşı kesin bir zafer kazanmalarını sağlamayacakları biçiminde planlanmıştı. Öyle ki bu yardım, Baas'ı yıpratacak ve üstünlük sağlamak yada başarıya ulaşmak gibi umutlarını sonuçsuz bırakacak biçimde ayarlanıyordu. Örneğin çoğu zaman bazı toplar gönderiliyordu ; fakat bunların cephanesi birkaç hafta sonra tükeniyordu. O zaman bu toplar, hiç bir yararı olmayan ve sadece ağırlık yapan birer demir parçasına dönüşüyordu. Konvansiyonel uçaksavar silahların durumuda aynıydı. Ayrıca ihtilâlin eline, hükümet kuvvetleri Rewanduz'a ulaşıp Zozik'ı işgal edinceye kadar da modern tanksavar silahları geçmedi. Bu silahlar geldikten ve yığıt peşmergeler tarafından kullanıldıktan sonra ise artık tanklar mevzilerden çıkmaz oldular."⁽¹²⁾ Görüldüğü gibi ABD emperyalistleri Güney Kürdistan ihtilâlini bir maşa olarak kullanmaya çalışmışlardır. Bu amaçla yaptıkları yardımlar sadece Irak'ı kendilerine müttefik yapmaya zorlamak içindi. Çünkü o dönemler Irak'ta Baas iktidarı kendisini IKP vasıtasıyla tüm Varşova Paktı ülkelerine barışçıl yoldan sosyalizmi inşa eden bir güç olarak yutturmuş, 1972'de Sovyetler'le yaptığı antlaşmadan dolayı bölgede esas olarak Sovyetlerin çıkarlarını savunan bir güç haline gelmişti. Irak'ın bu konumu ne ABD'nin ne de NATO üyesi devletlerin işine gelmiyordu. ABD Irak'ın bu konumundan dolayı Kürdistan'daki

milli direnişle ilişkiye geçti ve Irak'ı kısmen köşeye sıkıştırdı. Irak bu sıkışık durumdan kurtulmak için 1974 sonbaharında Saddam Hüseyin'in kardeşini ABD'de gizli antlaşmalar yapmak için Washington'a yolladığı haberi yayıldı. Aynı sonbaharda İran ve Irak devletlerinin dışişleri bakanları, devletlerinin daha sonra yapacağı antlaşmalarının ilk zemini hazırlamak için İstanbul'da bir araya geldiler. Aynı yılın kış ortalarında İran ve Irak sömürgecileri heyetler düzeyinde İstanbul'da bir araya geldiler. Bu görüşmeler esnasında Türk sömürgecileri de Kürdistan milli direnişine karşı ellerinden geleni esirgemediler. Sâdâbad Paktı, Bağdat Paktı ve Cento'nun ruhunu Kürdistan halkının mücadelesine karşı yeniden dirilttiler.

Sömürgeci heyetlerin Kürdistan halkının mücadelesine karşı ittifak kurmak için toplantı halinde olduğu İstanbul'da, bir gazetecinin İran Dışişleri Bakanı'na şu soruyu yönelmesi üzerine ; "Yapacağınız antlaşma Kürtlerin aleyhine olacak mı ?" İran Dışişleri Bakanı şu cevabı verdi ; "Bir çatışmanın üç tarafından ikisi antlaşmaya varırsa, üçüncü tarafın bundan zarar görmesi kaçınılmaz olacaktır."⁽¹³⁾ İki sömürgeci devletin İstanbul'da görüşmesi üzerine yeni bir takım gelişmelerin olacağını seziniyen KDP Merkez Komitesi Barzani'nin başkanlığında toplanarak son durumu değerlendirdi. Bir MK üyesinin Irak ve İran bize karşı birleşirlerse yeni çözümler bulalım önerisi üzerine ; Barzani ABD'yi kast ederek ; "iş İran'a kalırsa, İran Irak'la anlaşır, fakat işin içinde daha büyükleri var." diyerek toplantıyı kapattı. Bu onun Kürdistan halkının öz gücüne güvenmemesinden, düşman kamptaki çelişkilerin seyrine göre taktik ve stratejisini tespit etmesinden kaynaklanıyordu. İstanbul görüşmelerinden sonra Henry Kissinger Bağdat'a gizli bir ziyaret yaptı ve İran ile Irak yararına yapılacak antlaşmanın zeminini sağlamaştırdı. Mr. Kissinger'in bu ziyareti 1975 yılının Şubat ayının son haftasında gerçekleşmişti. Mr. Kissinger'in İstanbul görüşmelerine destek ziyareti Bağdat'ta başarıyla sonuçlanınca, 6 Mart 1975'de İran Şahı Rıza Pehlevi ile o dönem Irak Devlet Komuta Konseyi başkan yardımcısı olan Saddam Hüseyin Ceza-yir'de bir araya geldiler. Irak İran'ın

Devamı 17. Sayfada

TEVGÊRA ŞORIŞA

ŞÊX SEÎDÊ PÎRAN (1924-25)

Piştî ku Serheng Xalit Begê Cibrî, endamê koma navend û pêşevanê giştî a "Koma Serxwebuna Kurdistanê" di heyva îlona 1924an hat girtin, Koma Serxwebuna Kurdistanê civînek damezrand. Dawîya civînêda bo serwerîya giştî Şêx Seîd hate bîjartin. Koma Serxwebunê bona serhildana temamî hezîrana 1925a dabu ber çaven xwe. Berî serhildanê, Şêx Seîd derheqê şoreşê de axaftinek kir. Birrên vê axaftinê me li jêr nivîst:

« Tirk û Osmanîyan, li jêr îslam û xelîfan, ji 400 salan bi vir de û mixabin em gav bi gav kirin xulam. Wana em di nezanî û tariyê de hiştin. Tirk bi koçberî hatin ba me, paşê bi fen û fêlbazîyan li van cî û waran daniştin. Wana welatê me dagirtin û wêran kirin. Kurdistan hiç wekî nuha xirabe nebûbû. Kurd û bîrewerek arama (sebra) xwe li ber vê wezê nayê. Rizgarbûna ji van êş û bêbextîyan kar û barê me hemûyan e. Loma divê ger em ji rêya maf û rast venegerin. Ger em ji mirinê netirsîn û di oxira destxwe xistina mafên xwe ferzend û destûra têkçûna me nedin (neyaran), li dijî serhengên Tirk, yên ku bê dilşewatî û qirêjî li ser jin û keç û zarokên me xirabiyê dikin, serî hilde. Ew bi navê olê (dîn) careke nû me dikujin. Kesên bê çek, bê taqet û neparastî bisitêrin, li ber dilî û birindaran baldarbin, li leşkerên Tirkên ku li herder me şer nakin û piyên xwe ber danî, xirabiyê mekin û ferzine ku em wana mîna birayên xwe bihesibînin. »

« Ey Gelê Kurd : Başî û xerabî ji dest me ye, em bes bi cehda xwe dikaribin bifilitin ».

« Ji 400 salan ta îro Tirkan tim girs, gevelî, xomî û rêbirrîn rayî me dan, wana tu çaxan necîbî (pakî), ji hev hizkirin, ji hev fehmkirin, zanîn û pişê me nedan, fêrî kirin, wana her dem rêçka koçberiyê kirin ber me. Emê hin ta kîngê li ber vê rewşê ji hevketî û bêdeng bimînin ?... ».

« Kurdno ! »

Ji destana "Mem û Zînê" bi virde me jîna xwe rast nekir, ruhên bav û bapirên xwe şa nekir, daxwaziya Ehmedê Xanî nehanî cî, ji ber vê

yekê ye ku em waha pergende dijîn û dilê neyarên xwe şên dikin !

« Ey Gelê Kurd ! »

« Hun ji dizanin ku Tirkan di rojên xwe yên teng de hawarê li Kurdan dikin, lê rojên fireh de Kurd nasnakin. Wana qet mafê Kurdan nedane. Bi soz negirtina xwe jî nasekinîn, lê ku ji dest wana hat şûrên xwe di singên Kurdan de daçikandin. Xilata wana bo Kurdan tim kiryarên wanî bê şeref bu, ê mirovên fereset, dibê em ji va tiştan dersa hilînin » (Parezkarîya Kurda A.S. Berzanî rupel 165, bend 1).

ŞOREŞA ŞÊX SEÎD ÇI BÛ, ÇIRA DEST PÊ KIR ?

Tevgera ku di sala 1925'a li beşî bakurê welatê me serbi Şêx Seîd diji kedxwarên Tirk û emperyalan dest pê kir, berxwedanekî şoreşvan û netewibû. Sosyal şovenîstên Tirk û hinde nivîskarên bê agahdar xusetên vê şoreşê bi rovaja dibînin û waha dibên ;

« Naça welêt de ji ber ku êrişeke axatiyê û dijî sermiyandariyê tevgerê kevneparêst e û wisa jî di tara cihanê de ji emperyalîya hêvîdarî dikir, lewma paşketixwaz e, wê hîn gê him li welêt, him jî li dervay welêt berxwedanekê kevneparêst bu ». (1)

TKP vê çaxê hê jî pêşve diçû û serhildana Netewî li gel koledarên tirk tevger xistkirin û kişkirineke îngilîzî didit. Lê îro xuyaye ku berxwedana Şêx Seîd gîhanekê di sedsala bîstan de zor girîng û birreke ji şerê serxwebûna Netewa me ye.

Ji ber ku va serhildana di bin pêşevanîya palewanên kurd, yê ku ta hilma dawiyê bi dil û bedenên xwe evindarê gelê xwe bûn, hate hunan. Armanca vê tevgerê damezrandina Kurdistanê serbixwe bû. Lê ne wek ked xwar û xulamokên xwe ango sosyal şovenî dibên, xwestiyê xelîfetî û şerîetê şunva bîne.

Ji hezîrana 1925'a rojnama *Vakit* derheqê berxwedanê de « armanca rastî serxwebûn bû, bona ku vê qonaxê gehin, hindekan bi remzê olê, hin kan jî bi rêzamanî dikoşîyan, lê armanca neguhartî dima » dinivîse û nişêreta rastî dide. (2) Mirovî nî ka're

Tevgerên netewî, yên ku li bakur-roavaî Kurdistan, di navbera 1920-1940'de pêk hatine, bi xêz û taximan Ji hev biqetîne. Çimkî her yek dumahîk û berdewama ê dinê. Destpêka va şerên bo rizgariya netewî, yên hinde xalên nujênî tê de hene ta payiza 1918 a, yanî *Komcivîna Sazûmana Cimaeta Tealiya Kurdistan* dirêj dibe. Bê şik hukmên berxwedanên berî 1900'î li ser Cimaeta Tealiya Kurdistan hebûn. Di komcivîna vê sazûmanê da TCK (Cimaeta Tealiya Kurdistan) ya ku sala 1918 da çêbû, du ramanên dijwar peyda bûn. Ya yekemîn ; bi afirandina Kurdistanê serbixwe, xwe rêxistin pêwîst ditî û vekirina liqên sazûmanîyê li Kurdistan diparastin. Ya duwemîn ; ji ber ku desthilata Osmanîyan di rewşeke teng da ye, ger mirov li dijî nekoşe. Wê demê pêşevanê Cimaeta Tealiya Kurdistanê Lawê Tala Seyîd (serwerê şûra dewleta Osmanî) Evdilqadir bû. Piştî civîneke dur û dirêj û dijwar de, ramana yekem, ango a "Serxwebuna Kurdistanê" serket. Lê Evdilqadir bi xwe ne daxwazkarê serxwebûnê bû. Li pey civînê CTK kete tevdira xebatê. Ji şexsên hêja Mele Xidir çû Dêrsimê, Seyîd Qasim çû Erzincanê, Nuriyê Dersimî çû herêma Koçgiri, Elişan û Elişer Began çûn Dêrsim û Koçgiri. Di demekê kurt de li Îmranî, Benpîgar, zimara Celalli, Sincan, Hamo û Domrucê liqên Cimheta Tealiya Kurdistan vebûn. Bilî vê li hemî navandên daniştîgehên Dêrsim û Xarpûtê, zor cihên Kurdistan, beşên C.T.Kurdistan hatin sazûmankirin. Bona serhildanê gir û ta fireh xebatên tîr dilbûn. Li her derên welat, zehf kom û komitan yên wek Şêx Mehmûdê Berzancî tevdirên berxwedanê dadigirtin. Serî sala 1920'a Cimheta Tealiya Kurdistan li nehiya Êllîcê (bi qeza Kangalê ve girêday e.) hêwirgek çêkir. Hema hema temamiya ehlê derdorê civînê de bêşdar bû. Di hêwirgê de tevde sonda serxwebûnê xwarin. Bo şerê netewî û rizgariya Kurdistan şênî (gel) seq û helecaneke peyde bû. Bes li ciwarê Koçgiri û Dêrsimê Qasî 45 hezar bazên kurd

geyan hev. Li gor bernama C.T.Kurdistanê wê şerê netewî di destpêka bihara sala 1921'an verêxistin. Li karîna tirk zu bi meselê hisiya û dixwest germe germ tevgêrê di bin bandura xwe ke. Tirkan zehf caran mexsûs êrişên babet batetî birin ser Koçgîrê. Mixabin va zixtkirin û xwesteka dewleta Tirk çû serî, Bazên kurda nefikirî xwe rakîşandin. Hêzên cimhata Tealiya Kurdistanê bê şêwr û bêqarar serî hildan. Bi vî awayî li Koçgîrî pevçûn şidiya û bû destpêka berxwedanê.

6î avdara 1921a bazen Kurd berê xwedan Îmranîyê û zeftkirin. Li vî çiyê şêrîn ala Kurdistan ber bi ezmana hildan, li qeza û nehîyên dinjî wanî bu. Di wexte kurt de herêma Koçgîrî ketê dest şerkarên cimhata Kurdistan a Bakûr. Tirkên Enxerê ji tirs û xofan pirranîya leşkerên xwe ber bi Koçgîrîyê şandin (hinardin). Tîpên Leşkerên dijmin derdorê Koçgîrîyê dagirtin. Pêywendiya va dîyarê niştîman ji aliyên din birrîn. C. Tealiyê Kurdistan alikarê ji hêzên dorxwe xwestin. Berfirtina erdê, dorhawîrgirtina leşkerên Tirk gengazîyên alikarîyê kêr û dijwar dikirin. Li gel zivistan, zorî û astengan, ji hêzên C. Tealiyê Kurdistan li Dersîmê, qasî 2500 supaiyên Kurd bi lingên xwe da bêjîng (hêdik û lekkan) girêdaî çiyên asê û berfîn qulaftin, gehîştên Koçgîrîyê. Tirkan bê hawîr girtinêjî serneketin. Îca seyrber daxuyandin. Maqar û alayên xweyên din ajotne lê Koçgîrîyê. Rastekî Tirkan kavilkirina Koçgîrîyê bi hebanan (topan) dabu berçavên xwe. Dewleta Tirk dizanebu ku bi şerrekî ruhevî Kurda nîkane, dest bi hêrifandina Kurda ji navde kir. Lewma Atatirk li piyekî koma 72 yan (wana xainên kurdin, Atatirkêşan dura-paşê-vana jî hedî hedî windakirin) jenand, li aliyê din hinde endamen "Îtîhad û Terakî" xist hareketê. Ji van xainan axayê Kangalê bi endamê C. Tealiya Kurdistan Mirat Paşaeêrê hevdiîneke

çêkir. Axê Mirat Paşa ji doza serxwebûnê zivirand. Mirat Paşa vî awaî rîya xulamîyê girt û tevê dijminên kedxwar bu. Lê sazumana C. Tealiya Kurdistan ji vî yekê bêxeber bu, vexwendîyeke (mêvandarî) Mirat Paşa qebl kir û hatê xapandin. Mirat Paşa bê mana tedarîka pêywendîyên artêşa Celallî serbazên Kurd Seyîd Ezîz, zalim û birayî wî Hüsêyn daweta mala xwe kirin û bi destê 40 ceşan, qomandarên hêja danê girtin. Her çî Nurî Dersimî bo Mirat Paşaeê jî rîya welat û Kurd firoşîyê derîne, keda xwe vala çu. Mirad'ê Xain serweren peşmêrgên Kurd birin navênda Kangal'ê, danê dest serleşkerên Tirk. Celladên Enxerê ji nişkav "Îdara Herbê" danîn û va şitlên zêrin, serbazên enîya Kurd sêdarkirin (darvekirin). Va egîtên Kurd bona serxwebûna xaka niştîman bêtirsu hêbet di dara sêpiyede tirs xistê dilê rureşên Tirka. Wana li gel bêjeyen serxwebûnê "Bijî Cimhata Tealiya Kurdistan! Bimrî Nuredîn Paşa!" di ruçikên xwûnrîjîn Tirk'de çerpanandin û çunê nav qeterê şehîdên welat. Leşkerên Tirkên Romî serbê Nuredîn Paşa êrişî her derê kirin, şewitanden û kavi kirin. Li gundan, jin, kal û pîr xistin kadînan. Agir berdanê irz û eyalê Kurd bi saxê biraştin. Lê ger em weşeta giran a ku Topal Osman li Kurdan kir, bêjin û bîranekin. Va Topal Osman'ê segbav ku çaxekî bi Atatirk're neyartî dikir, bi komên qeş û heramiyên xwe girte ser gundên Koçgîrî, ehlê destvala û bêdar bi xwûnxwarîyekî bêhude dikuşt. Piştî ku li herêma Îmranîyê serbazê berêz, ê artêşa Kurdistan, Azamed Beg di cengê de mir, bo cengawerên Kurd rewşekê xirab hasil bu. Rizgarbazên Kurdistan bi şer û berxwedan ber bi rojhilat kişîyan. Koçgîrî hingê kete nav lepê Romîyan. Tirkan vekî her demê Tarixê dest bi talan, kuştên û xwûnrîjandinê kirin. Weşeta Tirk ta salên par berdewam dikir. Hesen

Xeyrî û Husêyn Avnî (Vana jî tevê koma xainên 72yan bun) kirin ku Qirkirina Kurda bidine sekinandin, fêde nekir.

Piştî şikestina şerrê Koçgîrî, di destpêka buharê de sazumana "Komîta Serxwebûna Kurdistan" ê serhildanê kê nû darxist. Di cenga Koçgîrî de rastî supaiyên (ordiyên) Kurd giran birîndar bibun û ji ta qetê ketîbun. Frengsîza vî çaxê beşê başur-rojavayê Kurdistan (îro di destê Suriyê de) tevê bajarên Eyntab û Meraşê dest xwe xistubun, Ingilîz jî ketîbun Kurdistan'a başûr (îro dest Iraqê de). Tirseke mezin Atatirk girtîbu, banga ecnebîyên rojava dikir û digot: "Gerhun çê balê xwe pêdin, ku em nebin yek va cî-wara (Kurdistan) zaten dikele, we wê hingê himji bin hukmê me, himjî ji binê we derkeve." Emperyalên Firengsîz berxwedana Kurda ferx dikir û gav bi gav Atatirk're nêzikî hevdu-bûn. Pîr ne çû, Ingilîza jî bi Atatirk're lihevhatin. Vî şiklî Atatirkêş û duwelîn Emperyalî bo pelixandina hereketa millîetê Kurd dest danê hev û bûne yek.

Xuyu xalên cenga Koçgîrî çavabun? Ber û her tiştî serdarên vî doza Netewî zana û ronakbîrên gehîştî bun. Lê geres mirov Qale bêşdarbuna Axa û Seyîdên eşîrêta jî bike. Pirranîya leşkerên Kurd Gundî bun. Hal va ye ku Turkan Zora Kurdan Li Qadên herbê nebîrin. Tirkên qellaş her tim bi fêlên xirab û fesadiyan tevgêra kurda ji hev xistin û îxkirin. Bi destên xaîntîya welatfiroşên mina Mirad Paşaeê erd û eyalên Kurden Koçgîrîya şêrîn dîsa kete bin lingên Tirkên mirdar û kedxwaar.

Dumayîk Tê

Y. Rohat

Werger: Keyamed

Sahibi : S. Haidari, Grossenbergener Str. 48
4971 HÜLLHORS - DEUTSCHLAND

Yazışma Adresi : Postlager karte NR-O39774 D, 5000 KÖLN-1

Banka Hesabı : Stadt sparkasse. KÖLN, Konto Nr. 94223179 BLZ 37050198

F. Almanya : 3 DM, Fransa: 10 FF, Belçika: 70 BF, Hollanda 3,5 G,
Danimarka: 12 KRN, İsveç: 10 KRN, Avusturya: 25 Ş, İsviçre: 2,5 SFR

ERMENİ KATLIAMI ÜZERİNE

Y.ROHAT

Ermenistan, Ermeni halkının üzerinde yaşadığı topraklara verilen addır. İlk olarak m.ö. 1900 yıllarında Haya klanının önderliğinde Ermeni halkın kısmi de olsa birleştirildiği bilinir. Onun içindir ki, Ermenilere aynı zamanda Hay, Ermenistan'a da Hayastan da denilmektedir. Ermenilerin yüzyıllardır üzerinde yaşadığı ve Ortadoğudaki diğer halklara nazaran parlak uygarlıklar yarattığı coğrafik Ermenistan toprakları güneyden Yukarı Mezopotamya'ya, kuzeyden Transkafkasya'ya, doğuda yüksek İran yaylalarına batıda Anadolu'ya kadar uzanır. Milattan önceki Ermenistan'a ilişkin kalıntılar bizlere Hitit ve Urartu kalıntılarında kalmaktadır. Aynı zamanda Asur, Med ve Pers kalıntılarında da Ermenistan'ın geçmişine ilişkin kayda değer bilgiler bizlere ulaşmıştır.

Eski Ermenistan'da büyük uygarlıklardan en önemlisi olan Urartu Medeniyeti M.Ö. 900-700 yılları arasında en parlak dönemini yaşadı. Yine M.Ö. 95 yılında geniş Ermeni toprakları üzerinde II. Dikran önderliğinde büyük bir Ermeni imparatorluğunun kurulduğu bilinmektedir. O tarihlerden başlamak üzere Ermenistan Kürdistan gibi sürekli işgallere uğradı. Ermenistan tamamiyle bölüşülünceye kadar sırasıyla şu devletlerin işgaline uğradı: Roma, Part, Sasani, Pers, Bizans, Arap, Selçuk, Moğolların işgallerinden de kalmıştır.

Bu sürekli ardı arkası kesilmeyen işgallere karşı Ermeni halkı sürekli mücadele etmiştir. Bazılarının iddia ettiği gibi Ermenistan tarihi bir kaç zengin tüccarın tarihi değil, tersine işgaller ve bunlara karşı mücadeleler tarihidir. Tüm işgallere ve yağmalara rağmen; M.Ö. olduğu gibi M.S. da dönem dönem Ermenilerin özgür devletler ve beylikler kurdukları bilinmektedir. M.S. 960 yıllarında kurulan ve başşehri Ani olan Ermenistan devleti, bu devlet ve beyliklerden en önemlisini teşkil eder.

Gerek M.Ö. ve gerekse M.S. ardı arkası kesilmeyen işgaller karşısında, Ermeni halkının bir kısmı dönem dönem göç etmiştir.

Bunlardan bir kısmı Kırım'a ve Gürcistan içlerine göç ederken, işgallerden kaçanların bir kısmı da Kilikya topraklarına yerleşmiştir. Tarihte Kilikya toprakları üzerinde büyük devletler ve uygarlıklar yaratan Ermeni halkından dolayıdır ki, bazı tarihçiler Kilikya topraklarını küçük Ermenistan olarak adlandırmışlardır. Kilikya toprakları üzerinde kurulan Ermeni devletlerinden en önemlisi II. Toros önderliğinde kurulan ve başşehri Tarsus olan devletti. Başşehir daha sonraları II. Levon'un önderliğinde Sis olarak değiştirilmiştir.

Yine Gürcistan'a göç eden Ermeniler dönem dönem Ermeni beylikleri kurmuşlardır. Bunlardan Selçuklulara karşı mücadele edeni önemlisidir.

Resmi olarak 1555 yılında Osmanlılarla İranlılar arasında imzalanan Amasya antlaşmasıyla Ermenistan ikiye bölünür. Daha sonra 1639 yılında Kasrı Şirin antlaşmasıyla bölünen Kürdistan toprakları gibi coğrafik Ermenistan topraklarının bölünmüşlüğü daha da pekiştirilir. Doğu ve Kuzey Ermenistan Safevilerin, Batı Ermenistan ise, Osmanlıların elinde kalır. 1829-1830 İran-Rus Savaşından sonra Doğu ve Kuzey Ermenistan'ın büyük kesimi Çarlığın hakimiyetine girer. Kanate Erivan (Chamete Jeveran), Nagitşewan (Nachitschewan) ve Etşmiadzin bunların arasındadır. İmzalanan Türkmenşah antlaşmasıyla Rusya-İran sınırı çizilir. Bu antlaşmadan sonra, bu bölgede yaşayan Ermenilerin büyük bir kısmı Aras nehrinin sağ tarafını terk ederek Çarlığın hakimiyeti altındaki sol kesime geçer.

Bu tarihten itibaren Ermenistan toprakları üçe bölünmüş olur. En büyük parçalar Osmanlıların ve Çarlığın elinde kalır.

1789 Fransız İhtilali'nin, özgürlük, eşitlik ve bağımsızlık talepleri kısa sürede Ermenistan toprakları üzerinde de taraftar bulur. 1900'lü yıllara doğru dünyanın bir çok ülkesinde gelişen Marksist düşünce özellikle Rusya Bolşeviklerinin etkisiyle Ermenistan'da bir hayli gelişir. Başta Komünist Manifesto olmak üzere bir

çok Marksist yazı Ermeniceye çevrilir. 1848'den 1900'e kadar Ermenistan'da ulusal bilinçlenme hızlı bir seyir izleyerek gelişmiştir. Bu yıllarda bir çok milli ayaklanmalar meydana gelmiştir. Bunların en önemlileri sırasıyla şunlardır:

■ 1862 Zeytun ayaklanması; Bu ayaklanmayla küçük Ermenistan toprakları üzerinde Sömürgeci Osmanlı Devleti bir süre dize getirildi.

■ 1894 Sason ayaklanması; Osmanlı zulmüne karşı gelişen geniş emekçi kitlelerinin katıldığı ayaklanmaydı.

■ 1897 Erivan, Kars ve Alaverdi ayaklanması; Çarlığa ve Osmanlı Devleti'ne karşı gelişti. Bu ayaklanmanın altında yatan gerçek Batı ve Doğu Ermenistan topraklarının kurtarılıp bir özgür Ermenistan devletinin kurulmasıydı.

■ 1902'de Ermenistan Sosyal Demokratlar Birliği'nin önderliğinde Çarlığa karşı bir isyan geliştirildi.

■ 1903'de Haghpat şehrinde Çarlığa karşı Ermenistan halkı bir isyan geliştirdi.

1900'lü yılların sonrasına gelindiğinde Ermeni halkı özellikle Batı Ermenistan toprakları üzerinde zulmün ve vahşetin görülmemişini yaşamaya başladı.

II. Abdülhamid'e karşı mücadele eden Jön Türkler, Sultan'a karşı haklar elde ettikten sonra, Ermenilere ve onların örgütlerine yöneldiler. Bu ihanet döneminde Kilikya ve Adana toprakları üzerinde 30.000 Ermeni katledildi. 1908-1909 yılları arasında Jön Türkler'den Talat Paşa o dönemin iktidar politikasına ilişkin şu açıklamayı yapıyordu:

"Ben Ermeni sorununun çözümlü için bir kaç ay zarfında Abdülhamid'in 30 yılda yapamadığını yaptım". (Yapamadığı şeklinde kastettiği şey Ermeni halkının katledilmesiydi.) 1914-1915'li yıllarda Türk Devleti, Almanların yanında savaşa katılma gerekçesiyle; II. Wilhelm Hükümeti'nden aldığı para ve silahlarla, Ermeni halkını sistemli bir şekilde katletmeye başladı. Emperyalist Alman Devleti, Osmanlılara verdiği silah ve uzman generaller ile jenosid de aktif olarak yer aldı. O dönem ki Alman Devleti'nin bu konudaki temel politikası şuydu: "Bize Ermenistan Ermenisiz

gereklidir.”

Emperyalist Alman Devleti'nin direkt desteğinde Türk Devleti tarafından yürütülen, Ermenistan'daki katliamlarda Kürt burjuva toprak ağaları da aktif olarak yer aldılar. Özellikle Kürtlerden oluşturulan Hamidiye Alayları katliamın bir numaralı canlı silahlarıydılar. Dincilik ve ümmetçilik kisvesi altında Kürt halkı olaya alet edildi. Bu Kürdistan tarihinde silinmez kara bir lekedir.

1914'den 1920'ye kadar Batı Ermenistan, Kilikya ve Anadolu'nun diğer şehirlerine dağılmış durumda olan Ermeniler'den 1-1,5 milyon katledildi. Katliamlar özellikle toplama kamplarında, ırmak boylarında ve çöllerde gerçekleştirildi. Bir kısmı ipe birbirine bağlanılarak Trabzon'da denize atıldı. Osmanlı Devleti'nin bu tür katliamdaki amacı kendileri için “kıymetli” olan kurşunları mümkün olduğu kadar az harcamaktı. Ermeni halkının katli için verilen emirlerde bu özellikle belirtiliyordu.

“Mümkün olduğu kadar az kurşunla fazla insan öldürme yöntemi” daha sonraları Hitler tarafından da kullanılmıştır.

Talat ve Enver Paşa'nın önderliğinde katledilen Ermenilerin geriye bıraktığı bakır mutfak eşyalar ve kilise çanları silah yapımında kullanılmak üzere trenlerle Almanya'daki Krupp firmasına taşındı.

1920'den sonra, savaştan yenik çıkmış Osmanlı Devleti'nin kırıntıları üzerinde kurulan yeni Türk Devleti, eski Osmanlı Devleti'nin Ermenistan konusundaki politikasını daha da bir üst aşamaya sıçratarak katliamı devam ettirdi. Jenosid döneminde Ermeniler Batı-Ermenistan topraklarından kaçarak ya Doğu Ermenistanına gitti ya da dünyanın çeşitli ülkelerine dağıldılar.

Yalnızca 1915-1916 yılları arasında Batı-Ermenistan katliamından kaçan 115.000 Ermeni, Doğu-Ermenistan'a ricat eyledi. Kars Şuralar Cumhuriyeti'nin yıkılmasından, Koçgiri ve Dersim Şuraları'nı kurma komitesinin dağıtılmasından sonra; Kars ve Ardahan'ı yeniden işgal eden M. Kemal kuvvetleri yukarıda da belirttiğimiz gibi ordaki Ermeni

halkını kurmağa başladılar. Bu dönemde başta Kars ve Ardahan'da olmak üzere Nağıtşevans'dan (Nachitschewans) 185.000 kişi Doğu-Ermenistan toprakları üzerinde kurulan Ermenistan Halk Cumhuriyeti'ne sığındı. Yeni kurulan Cumhuriyet'in nüfusu bir çırpıda 1.306.700'e yükseldi. Buradaki karışıklıklar ve savaş 1920'de Şuralar Cumhuriyeti'nin ilanına kadar sürdü. Savaş ve hastalıktan dolayı 1920'ye gelindiğinde 1.306.700 nüfustan yalnızca 774.200 kişi hayatta kalabildi. O dönem ki tüm zorluklara rağmen Lenin ve Stalin'in önderliğindeki SSCB, kendisine üye diğer cumhuriyetlere yaptığı yardım gibi Ermenistan Halk Cumhuriyeti'nin geliştirilmesi ve katliamdan kurtulan Ermenilerin mutlu bir hayata kavuşturulması için büyük enerji sarfettiler. Kısa sürede büyük başarılar kazanıldı.

O dönemki Ermenistan Halk Cumhuriyeti'ndeki gelişmelere ilişkin gözlemlerini anlatan Alman şairi ve seyhası T. Wegner şöyle der: “İnsan burdaki halka soruyor nereden geliyorsun? Şöyle cevap veriyorlar İzmir'den! Malatya'dan! Trabzon'dan! Adapazarı'ndan! veya Halep'ten!” . Anlatımına ufak şehirlerin bir anda büyümesiyle, ilk etapta insanların evlerde balık istifi olmasıyla ve sonraları yeni evlerin yapılmasıyla şehirlerin çöplükler arasında bir gül gibi büyümesine ilişkin anlatımı uzun, uzun devam etmektedir.(1928)

Ermenilerin Doğu-Ermenistan'a sığınması Stalin dönemindeki SSCB'ye kadar aralıksız sürmüştür. Daha sonraları bu sayı bayağı düşmüştür. Eğer bugün yeryüzündeki 7 milyon Ermeniden % 41,6'sı Sovyet Ermenistanında yaşıyorsa bu Lenin ve Stalin önderliğindeki SSCB'nin sayesinde olmuştur. Ermenistan Halk Cumhuriyeti'nin toplam toprakları coğrafik Ermenistan topraklarının 1/10 olduğu bilinirse bu rakamın ne derecede büyük olduğunu kendiliğinden görülecektir. Bunun yanı sıra Ermenilerin % 25,4 Sovyetlerin diğer cumhuriyetlerinde, % 33 dünyanın diğer ülkelerine dağılmıştır.

Rus Sosyal Emperyalistlerinin iktidarı gaspetmesiyle diğer uluslar üzerindeki baskıya bağlı olarak, Er-

meni ulusu üzerindeki baskı arttırdı. Halen dünyanın çeşitli yerlerine dağılmış olup, Ermenistan Cumhuriyeti'ne gelip yerleşmek isteyen Ermenilere bir dizi zorluk çıkartılmıştır. İran'daki Ermenileri buna örnek verebiliriz. Eğer Ermenistan Cumhuriyeti'ndeki Ermenilerin bugün biraz insani hakları varsa bu Lenin ve Stalin dönemindeki Bolşevik politikadan onlara kalan bir mirastır... Yoksa bazı revizyonist çevrelerin iddia ettikleri gibi Rus Sosyal Emperyalistlerinin onlara verdikleri haklar değildir. Çünkü Rus Sosyal Emperyalistleri sürekli halklara hak verme politikası yerine devamlı var olan eski hakları geri alma veya kısıtlama politikası gütmüşlerdir. Bugün Rusya Cumhuriyeti'ne nüfus artışı için tam serbestlik, diğer cumhuriyetlere ise nüfus kısıtlanmasına gidilmesi ve bu konuda yeni yasaların çıkartılması bu politikanın ürünüdür.

Emperyalizm ve proleter devrimleri çağında özgürlüklerine aşık halklar; dönem dönem sömürgeci ve emperyalist devletlerce katledilmişlerdir. Bu güçlerce böl ve yönet politikası güdülerek halklar birbirine boğazlatılmıştır. Bir eşine daha az rastlanabilecek Ermenistan katliamı dünyadaki bir dizi sömürgeci, emperyalist ve faşist güce de ilham kaynağı olmuştur. İnsanlık tarihinin en iğrenç insanı olan Hitler, bu konuya ilişkin komutanlarına hitaben Yukarı Salzburg'da yaptığı konuşmada şöyle diyor: “Polonya ırkına ait ve Polonya dilini konuşan tüm çocuk, kadın ve erkeklerin hiç bir merhamet gösterilmeksizin acımasızca öldürülmesi ve ortadan kaldırılması için intihar komandolarına emir verdim. Yalnızca böyle bir yöntemle, bizim için gerekli hayati bölgelere kavuşabiliriz.(1) Bugün daha kaç kişi Ermenilerin ortadan kaldırılmasını hatırlayabiliyor ki”

Devam edecek

(1) Katliam politikasının ilhamını Türk sömürgeci faşistlerinden alan Alman faşistleri ve onların önderleri buna benzer konuşmaları bir çok kere yapmışlardır. Mesela Hitler Doğum Günü'nü tebriğe gelen Türk Heyetine M. Kemal'in sadık öğrencisi olduğunu belirtmiştir.

1. YILDÖNÜMÜNDE HALEPÇE KATLIAMI BİR KEZ DAHA LANETLENDİ!

Aralarında KAWA'nın da bulunduğu Irak ve Türkiye Kürdistanından 10 Yurtsever örgütün oluşturduğu "Kürdistan Dayanışma Komitesi" şimdiye kadar bir dizi protesto ve dayanışma eylemleri düzenledi.

Sömürgeci faşist Saddam rejiminin Irak Kürdistanı'nda halkımıza karşı gerçekleştirdiği katliamları protesto etmek ve kimyasal saldırılardan zarar gören halkımızla maddi ve manevi dayanışma amacıyla "Kürdistan Dayanışma Komitesi" bir kampanyaya başlattı ve buna ek olarak 19 Kasım 1988'de "Kürt Halkıyla Dayanışma Gecesi" düzenledi. 500 civarında kitlenin katıldığı gecenin programına tanınmış ozanlardan NASİR RÊZAZÎ, EMEKÇÎ, BİRİNDAR, BAWER ve şair ŞERKO BÊKES katıldılar. Kampanya ve kampanyaya destek amacıyla yapılan dayanışma gecesinde toplanan 29,550 D.Kronu Kürdistan'a gönderildi.

Yine Kürdistan Dayanışma Komitesi "11 Mart 1989 Halepçe" adı altında bir seminer düzenledi. Semine İrak Kürdistanından konuşmacı olarak çağrılan Dr. .... Kürdistan'daki son gelişmeler hakkında anlattı. Seminerin sonunda İrak Kürdistanı'nı tanıtan BBC tarafından hazırlanmış bir video filmi gösterildi. (Film BBC'de gösterilmişti)

Halepçe Mitingi Yapıldı

Halepçe katliamının yıldönümünde, katliamı ve Kürdistan'daki

saldırıları protesto etmek amacıyla, kurulan ve aralarında KAWA'nın da bulunduğu "Halepçe Komitesi", Kopenhag'ın merkezinden Parlamento Binası'na kadar süren sessiz bir yürüyüş düzenledi. Belediye Meydanı'nda ve Parlamento önünde Kürtçe ve Danimarkaca mitingin önemini anlatan konuşmalar yapıldı, miting süresince Danimarkaca hazırlanmış bildirimler dağıtıldı.

Danimarka basını protesto eylemine yer verip eylemin nedenleri hakkında yazdı. (Politiken Gazetesi 500 dolayında kitlenin katıldığını yazmış.)

Ve yine Kürdistan Dayanışma Komitesi 18 Mart 1989 Newroz Gecesi'ni düzenledi. Kalabalık bir kitlenin katıldığı gecenin programında ŞERİN, SAİT YUSUF, DELAL, KOMA ZOZAN, ARNE WÜGLER, KOMA SOREŞ, FOLKLOR, FOLKLORA ZAROKA yer aldılar. Ve aynı zamanda DİAS gösterildi. (Geceye yaklaşık 800 civarında kitle katıldı)

4 Mart 1989'da hareketimiz KAWA adına bir seminer düzenledik. Semineri veren arkadaşımız "Ortadoğu'daki gelişmeler, Kürt sorunu ve çözümü"nü işledi. Semine 40 civarında devrimci-yurtsever katıldı. (8-9 Örgüt katıldı, fakat hareketleri adına konuşan olmadı). Seminerin sonunda Kürdistan'la ilgili ve Ulusal Mücadele Kahramanlarımıza yer verilip, Kamışlı ve Halepçe Katliamı'nı içeren Dias gösterildi.

Selamlar.

Danimarka'dan Sinan

HALEPÇE GOWENDİ

Yarê...

Ağıtlar yakmayacağım ardından.
Boynuma dola,
Xeçe û siyabendin
Uğruna yolunan saçları
Aşkın için.

Düğün evinin oyuncusu,
Ölü evinin ağıtçısı
Durdu yarınlarım.
Talan talana beni,
İslâmi cihat adına
Kıran kırana beni
Şeflerden beylerbeyine
Sunan sunana beni.

Cehennem
Orta yerine bağlamışım atımı
Fokur fokur kaynar toprak
Feriştahına satmışım ben belamı
Arap-Acem elinde
Petrol petrol yağılsa üzerime
Terki-diyar eylersem
Yuh olsun mertliğime

Değişimine soyunan dünyanın!
İnmeme gerek var mı?
Çukuruna tarihin.
Buzulların gizinde lavları,
Ağiri destanımın
"Merhum Kürt İdeali" (!)
Konuklarım var binyıllardır,
Her canlıdan
Kundaklanmış bağrımda.

Duymuşundur,
Davul zurna sesinden
En son

Halepçe gowendimi.

Çoluk çocuk,
Hep yolunu gözledik.
Halay çeker
Mendil sallarsın diye
—Evvel baş bağlar idik—
Şimdi bağlatan olduk—
Seyre bile gelmedin
El edemedik sana...

ala yekiti

Oku Okut

17/10/1988 Paris
BERFİ SURUÇ

NEWROZ DEVRİMCİ COŞKULARLA

KUTLANIYOR! HALEPÇE KATLIAMI

1. YILDÖNÜMÜNDE LANETLENİYOR!

Kürdistan halkının büyük devrimci coşku ve direniş ruhuyla kutladığı Newroz toplantı ve geceleri Mart ve Nisan ayında Avrupa'nın dört bir tarafında devam etti.

Halepçe katliamının da Newroz günlerinde ceryan etmesinden dolayı, bu yılki Newroz'larda Halepçe katliamının lanetlenmesi ve protesto edilmesine ağırlık verildi. Sömürgeci faşist Saddam rejimi esas katil ve ona zehirli gaz bombası üretiminde destek sağlayan Batı-Alman tekeller başta olmak üzere diğer emperyalist tekel ve devletler katliamın sorumluları olarak teşhir edilip, protesto edildiler. Bu protesto eylemliliklerine binler katıldı.

Ayrıca Almanya'da düzenlenen Ostern (Paskalya) Barış yürüyüşlerine Kürdistan'lı devrimciler katılarak, hem Halepçe katliamının protestosunu sağladılar, hem de Kürdistan'ı, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini kitlelere tanıttılar. Kürdistan Proletarya Hareketi Yekîtiya Proletarya Kurdistan (YPK, Kürdistan Proletarya Birliği) ve KAWA taraftarları olarak, çeşitli komite ve

insiyatifler adıyla Hamburg'tan, Münih, Konstanz'a uzanan bir dizi şehirde bu yürüyüşlere katılım sağlandı, informasyon masaları açıldı ve Kürt Müziği sunuldu.

Alâ Yekîti'ye ulaşan bilgilere göre KAWA taraftarları Almanya, İsviçre ve Avusturya'da Newroz kutlamaları için geceler düzenlediler. İsviçre'de 30 Mart'ta Zürich şehrinde düzenlenen Newroz gecesi programı açısından oldukça zengin olmasının yanısıra, istenmeyen bazı olumsuzluklar ve eksiklikler dışında büyük coşkuyla kutlandı. Newroz'un tarihi anlamı ve devrimci içeriğinin korunmasının önemi üzerinde, Halepçe üzerine, günün politik görevleri üzerine yapılan konuşmalarla zengin politik içeriğin yanısıra, zengin bir kültürel programa sahipti gece. Gecede sanatçı olarak Şivan ve Gülistan, Şerwan, Tipi Musikiya Kurdistan, Orhan Temur ve Grubu yer aldılar. Teknik araçlardan kaynaklanan eksiklik gece süresince giderilince, gecenin seyri daha da olumlulaştı. Geceye 1500'ün üzerinde kitle katıldı.

Almanya'da Hannover-Hildesheim şehrinde bölgesel düzeyde kutlanan Newroz gecenin daha çok siyasi yönü ağırlıktaydı. Newroz'un Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesindeki yeri ve önemi Dia, Şiir, Konuşma ve Müzikle geniş olarak aktarıldı. Devrimci direniş ruhunun canlı tutulması, ülke Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde doğru bir şekilde yerin alınması üzerinde duruldu. Sanatçılardan Bawer, Nûzan, Azad ve misafir ozanlarının da katıldığı gece düzenli ve devrimci disiplin içinde geçti.

Avusturya'da Viyana şehrinde KAWA taraftarlarının da içinde yer aldığı Kürdistan Zentrum, bütün Kürdistanlılar adına Newroz düzenledi. Bir çok Güney Kürdistan'lı örgütün de yer aldığı Kürdistan Zentrum, dört parçadan Kürdistan halkının geniş kitle desteğine sahip demokratik kuruluş olarak Newroz'u kutladı ve Halepçe katliamını lanetledi.

KAWA Hareketi Viyana'da 30 Nisan'da zengin kültürel programa sahip devrimci halk gecesi düzenlenmektedir.

Sayfa 28 den devam

zim emeğimiz ve alın terimizle üretilmesine rağmen, en kötü yaşam koşullarında yaşıyoruz. O halde kendi bu acı yaşamımızı değiştirmek gerekiyor. Kendi kurtuluşumu kendi elimize almalıyız. İşçi sınıfı olarak ayaklanmalı, iktidarı almali, kendi çıkarlarımızı doğrultusunda harekete geçirmeliyiz. Bunun için kaybedilecek zaman yoktur. 1 Mayıs kutlaması bunun için önemli bir gün ve fırsattır. 1 Mayıs bütün dünya işçilerinin yıllar, on yıllarca süre boyunca kan ve can bedeli kazandığı bir mevzidir. Bütün dünya bugün

bu mevziyi kabulleniyor. Bu mevzi tüm işçi sınıfının hakkıdır. Bu anlamlı ve yüce günde kendi kurtuluşumuz için ve de doğal hakkımız olan İşçi Bayramı için harekete geçmeliyiz.”

Bugün Kürdistan'da işçi sınıfı direnişi Türkiye'de olduğu gibi yükselmektedir. Kürdistan'da da işçi sınıfı harekete geçmiştir. Bugün Kürdistan'da Türk Devletinin estirdiği eşsiz sömürgeci barbarlık, belli engeller yaratıyorsa da; hiç bir barbarlık Kürdistan işçi sınıfını Ulusal Kurtuluş ve Sosyalizm zaferi için yürümekten alkoymayacaktır. Kürdistan'lı işçiler bu eylemliliği Ulusal Kurtuluş uğruna daha da yükseltmelidirler. Ülkemizde bugün Türk Devleti akıl almaz

canavarlıklara, insana dışkı yedirme gibi dünyada eşine rastlanmayan ve insanlıktan nasibini almamış alçaklara ancak yakışan vahşete başvuruyorsa; bütün bunların suçlusu suskunluğumuzdur, diyebiliriz. Oysa Kürdistan işçi sınıfı olarak gücümüzü ortaya koymalı, düşmanı ülkemizden kovmalıyız. Sömürgecilik ülkemizde var olduğu müddetçe baskı, sömürü, terör, işkenceyi her gün yaşamamızın ötesinde insanca ve onurlu yaşamamız mümkün değildir. Bütün toplumsal, ulusal gelişmemiz sömürgeciler tarafından engellenmektedir. Kendi birlik ve mücadele günümüz 1 Mayıs'ta işçi sınıfının Ulusal Kurtuluş ve Sosyalizm mücadelesini doruklara çıkaralım.

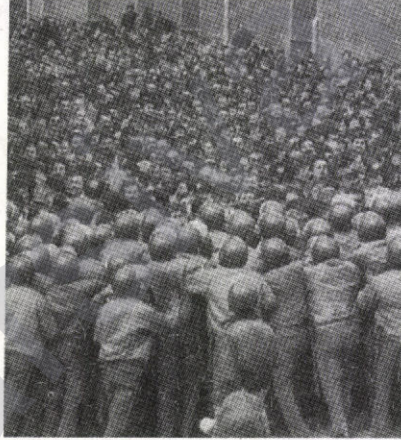
1 MAYIS YAKLAŞIYOR! TÜRKİYE VE KÜRDİSTAN'DA İŞÇİ SINIFI HAREKETİ YAYGINLAŞIYOR!

Türkiye ve Kürdistanlı işçiler, emekçiler! Yoldaşlar! İşçi sınıfının sınıf hareketini 1 Mayıs'ta doruğa yükseltelim! İşçi sınıfı direnişi, dünya proletaryasının enternasyonal birlik, dayanışma ve mücadele gününde sosyalizm bayrağını yükseltmeli! İşçi sınıfı kendi gününe sahip çıkmalı!

Bütün dünyada işçi sınıfı, işçi sınıfının birlik, dayanışma ve mücadele gününü kutlamaya hazırlanıyor. 1 Mayıs yeryüzümüzün dört bir yanında coşkularla kutlanacak. Sokaklar, meydanlar milyonlarca işçilerle dolacak. Sosyalizm şiarları dört bir yanı çınlatacak. Dünyanın önemli bir kesiminde işçi sınıfı 1 Mayıs'ı legal düzeyde ve serbest olarak böyle kutlayacak.

Ancak ne var ki, Türkiye ve Kürdistan'ında içinde yer aldığı bazı ülkelerde; siyasal iktidarın çağ ve insanlıktan uzak faşist karakterinden ötürü işçi sınıfının kendi gün ve bayramı yasaklanmıştır. Bu nedenle dünyanın dört bir yanında 1 Mayıs'lar farklı farklı bir şekilde kutlanacaktır. İşkence çarklarından cezaevlerine; silahlı gösteri ve barikeat savaşlarından taşlı ve molotof kokteyli sokak savaşlarına; fabrikalardan partizan savaşına kadar uzanan bir dizi mücadele alanında 1 Mayıs kutlanacaktır. Bu ülkemiz Kürdistan için de geçerlidir. 1 Mayıs hem peşmerge savaşında savaşın doruğa ulaştırılması şekliyle kutlanır, hem şehirde büyük devrimci coşkularla alanlara yürüyerek kutlanır... 1 Mayıs işçi sınıfının bayramıdır. Ancak sıradan bir bay-

ram değil; tersine mücadele, birlik ve dayanışma günüdür. Yani bu anlamlı günde uluslararası düzeyde işçi sınıfının kendi kurtuluşu için, sosyalizm için mücadele ve birliği en üst düzeye ulaştırması gerekiyor. Yoksa 1 Mayıs'ta saklı yüce değer ve anlam yerini bulmayacaktır. Bu anlamıyla 1 Mayıs işçi sınıfının kurtuluşuna daha da yakınlaştığı gün olmalıdır. Bunun içinde çağımızda en devrimci güç olduğunu ortaya koyması gerekmektedir. En devrimci güç olduğu

gibi çağımızın ve dünyamızın en büyük ve en kudretli gücü olduğunu göstermesi gerekmektedir. İstediginde ve kurtuluşunun bilincine ulaştığında dünyayı değiştirebileceğini görmesi ve göstermesi gerekmektedir. Herşeyden önemlisi işçi sınıfının kurtuluşunun, sömürüye ebediyen son vermesinin ancak kendi kollarıyla gerçekleştirebileceğini kavraması ve göstermesi gerekmektedir. İşte 1 Mayıs özcesi bu amaç ve hedefler doğrultusunda devrim ve sosyalizm yolunda güçlü atılım anı olmalıdır!...

9 Yıldır halklarımıza eşsiz acılar çektiren faşist Türk cuntası ve

takepçileri, çağın ve insanlığın çok dışında kaldıklarından, tüm dünyanın aksine işçi sınıfına düşmanlığının da eşsizliğini de göstermesine 1 Mayısı yasakladılar. Neden? Çünkü 1 Mayıs onların yürüklerine büyük korkular yaymaktadır. İşte bu yıl 1 Mayıs'a doğru giderken Türkiye'de yaygın bir şekilde işçi direnişleri geliyor. İstanbul'da Taşkızak, Camialtı, Haliç Tersaneleri'nde Harb-İş'e bağlı binlerce işçi Kasımpaşa Meydanı'na, tüm polis-çevik kuvvet barikeatlarına karşı yürüdüler. Petrol-İş, Tek Gıda-İş, Çelik-İş, Yol-İş'e bağlı onbinlerce işçi çeşitli biçimlerde direniş eylemleri geliştirmektedir. Keza Türkiye'nin çeşitli şehirlerinde-Ankara, İzmir, İskenderun, Adana ve daha bir çok şehirde- bu eylemlilikler devam ediyor. Kürdistan'da da işçi sınıfı Türkiye'deki sınıf kardeşleri gibi harekete geçtiler. Antep, Adıyaman, Malatya, Ergani, Diyarbakır, Batman, Siirt, Nuseybin, Ağrı, Erzurum vb. bir çok şehir merkezinde çeşitli direniş eylemliklerini sergilediler. İşçiler harekete geçtiğinde Türkiye ve Kürdistan'da neler olabileceğini bütün kamuoyu gözleriyle gördü. Egemen sınıflar, korkularını gizleyemediler. Türkiye burjuva sınıfının siyasal iktidarının temsilcileri, Özal'da dahil, işçi direnişlerinin ne kadar tehlikeli olabileceğini, işçi sınıfı eylemleriyle oynanmaması gerektiğini açıklamak zorunda kaldılar.

Bugün her işçi şunları düşün ve bilinç alanına çıkarmalıdır: "Ben bütün sınıfımla harekete geçtiğimde boyun eğdirmeyeceğim güç yoktur. Bugün bütün herşey benim, bi-